

MLADÁ FRONTA a.s.

Češi nejsou nijak zvlášť xenofobní

Společnost není tak rozdělená, jak chce Zeman či Konvička, říká sociolog Daniel Prokop.

ROZHOVOR

str. 16–17

Nepovedená revoluce

Arabské jaro ukázalo, že svržení diktatury může být ošidné.

TÉMA

str. 14–15

CZK/EUR • 27,030 / +0,005 Kč **CZK/USD** • 24,214 / -0,032 Kč **PX** • 861,37 / -1,65 % **EUROSTOXX 50** • 2 821,26 / -0,44 % **ZLATO** • 1 210,43 \$ / +0,03 %

KOMENTÁŘ: ZÁŘNÝ, ALE NEVYUŽITÝ RŮST / str. 18

Krátce

Ekonomika rostla nejrychleji za osm let

Ekonomika loni vzrostla o 4,3 procenta. Jde o nejvýraznější roční růst od roku 2007. Ve čtvrtém čtvrtletí meziroční růst HDP zpomalil na 3,9 procenta. **str. 2**

Dr. Max vybuduje v Brně laboratoř

Největší lékárenská síť Dr. Max naplnila kapacitu své lékárenské laboratoře a poptávka stále roste. Letos investuje do druhé laboratoře na výrobu individuálních přípravků v Brně. **str. 4**

Z nového areálu firmy IAC je černá stavba

Krajský úřad Plzeňského kraje zrušil dodatečné povolení pro stavbu nedávno dokončeného závodu amerického koncernu IAC v Přesticích. **str. 6**

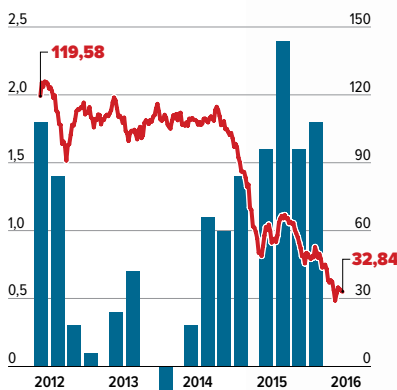
Díla současných umělců budou v aukcích

Na aukcích dosahují vysokých cen zejména autoři, kteří působili na mezinárodní scéně. **str. 8**

Svět se topí v ropě

Moře ropy, nízká cena

■ nadbytečná ropa na trhu v milionech barelů za den
■ cena ropy Brent v dolarech za barel

Pramen IEA, Reuters

Dva největší světoví exportéři ropy, Rusko a Saúdská Arábie, se **dohodli, že zmrazí svou těžbu** na úrovni lednové produkce. Růst cen černého zlata tím ale **nenastartují**. Ropy je na trhu příliš a poptávka je **slabá**. Na přeplněný trh se navíc tlačí i staronová ropná velmoc Írán.

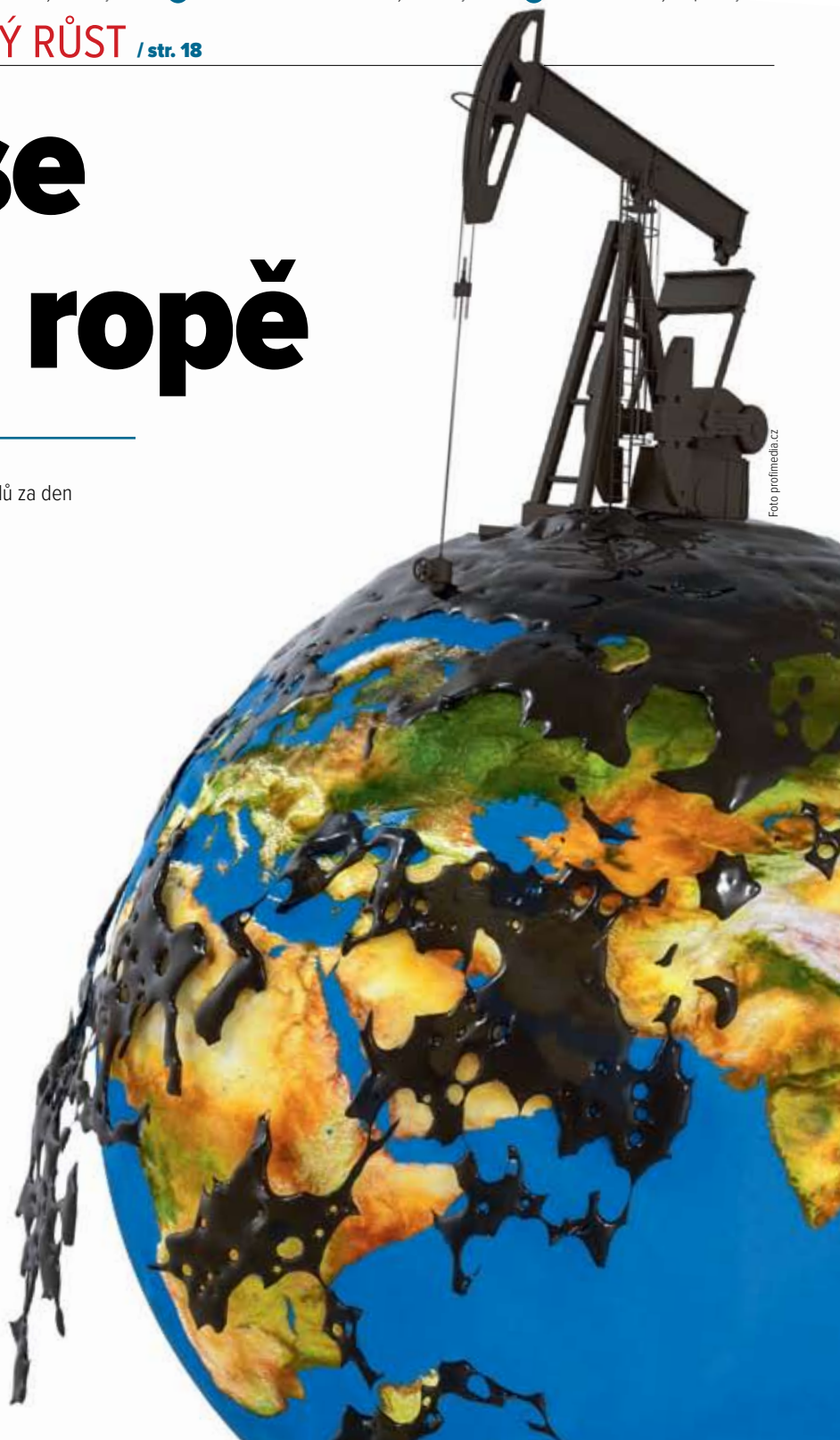
TRHY & SVĚTOVÁ EKONOMIKA / str. 10

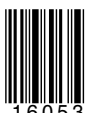
Foto profilmedia.cz

twitter.com/e15news

MICHAL ŠNOBR:

Chápu reakci trhu, ale dnes byly postaveny základy OPEC a nonOPEC kooperace, více čekat nešlo. Bude pochopeno později!

9 771803 454307 16053

Zápisník
Zdeňka Pečeného

Jednou čtyři jsou dva

Podnikatelé budou mít malý důchod. Dopis s tímto varováním jim poslala sama ministryně práce a sociálních věcí Michaela Marksová. Ano, ta, které senátor Kubera přezdívala Marksová Engelsová. Dopis podnikatele vyzývá, aby dobrovolně sypali více peněz do černé díry s názvem důchodové pojištění. Pokud prý budou platit čtyřikrát více, dostanou v důchodu téměř dvakrát tolik. Tolik socialistická matematika. Jako novoroční vtip snad dobré, jen bych chtěl vidět podnikatele, který na to skočí.

Pražský nemovitostní trh se opět přehřívá. Jednolůžnicové byty uprostřed polí – takzvané novostavby – se nebezpečně blíží cenovkám začínajícím čtyřkou. Anomálii českého trhu zůstává, že si stále nezvykl na vzestupy (na ty možná ano) a pády. Po vystrážlivění z mejdanu zase nikdo nebude chtít prodat za méně, než koupil, takže po skokovém růstu znovu přijdou dlouhé roky stagnace.

Úpadek elektromobilů uspišila levná ropa. Kdo by si je pořizoval v době levného benzínu? Při současných cenách v USA nevyjde provoz elektromobilu o moc levněji než vozu se spalovacím motorem. Ten ovšem stojí podstatně méně. Možná to už došlo také investorům, kteří od začátku roku poslali akcie automobilky Tesla o třetinu dolů. Vypadá to, že vlhké sny o elektromobilitě mnohých jsou přinejmenším hubdou velmi vzdálené budoucnosti.

Protagonisté dne

Daniel HORÁK

ŠÉF ČESKÉ LÉKÁRNY HOLDING

Vlastník lékárenské sítě Dr.Max chystá investici do už druhé centrální laboratoře na výrobu individuálních přípravků v Brně.
str. 4

Robert S. MILLER

ŠÉF IAC

Právě dokončenou halu americké firmy v Přesticích považuje Plzeňský kraj za černou stavbu, které proto odebral stavební povolení.
str. 6

Kendrick LAMAR

AMERICKÝ HUDEBNÍK

Kraloval udílení cen Grammy. Získal pět gramofonků, byť v hlavních kategoriích propadl. Musel se spokojit s žánrovými cenami.
str. 21

Ekonomika rostla nejrychleji za osm let

■ Na výkonu hospodářství se koncem roku negativně podepsaly mimořádné události. Zemi předběhlo Slovensko.

Markéta Žižková

Hrubý domácí produkt loni vzrostl o 4,3 procenta. Hospodářství tak dosáhlo nejlepšího výsledku od předkrizového roku 2007 a zaznamenalo více než dvojnásobný meziroční růst. K vývoji přispívaly všechny složky poptávky, zejména spotřeba domácností a zvýšená investiční aktivita. Předběžný odhad HDP zveřejnil Český statistický úřad. Ekonomika rostla o něco pozvolněji, než naznačovaly odhady České národní banky – ta předpovídala 4,7 procenta.

Na výrazném výsledku se podle analytiků rozhodující měrou podílely jednorázové faktory jako jsou čerpání evropských fondů nebo nečekaně levná suroviny včetně ropy. „Za velmi pozitivní považují fakt, že k růstu přispěla i silnější investiční aktivita,“ komentoval prezident Hospo-

Meziroční vývoj HDP Česka (sezónně očištěné údaje ve stálých cenách v procentech)

Pramen: ČSÚ

dářské komory České republiky Vladimír Dlouhý.

Na konci roku růst mírně zpomalil a oproti poslednímu čtvrtletí roku 2014 dosáhl 3,9 procenta. Před Česko se tak dostalo Slovensko, které zaznamenalo čtyřprocentní růst. Evropská osmaadvacítka podle Eurostatu vykázala 1,8 procenta.

Závěr roku v Česku negativně poznamenaly mimořádné události. „Hlavní příčinou slabšího než očekávaného růstu HDP ve čtvrtém čtvrtletí byly jednorázové faktory jako odstávka v jaderné elektrárně Dukovany

a chemičce Unipetrol po prázdninové havárii,“ uvedl hlavní ekonom ING Bank v ČR Jakub Seidler.

Pro letošek analytici kvůli vyprchání vlivu některých jednorázových pobídek předpovídají růst 2,5 až tři procenta. „Zpomalení se ale bude týkat především investiční poptávky. Spotřeba domácností poroste díky silnému trhu práce a pevné spotřebitelské důvěře i nadále zhruba tříprocentním tempem,“ uvedla hlavní ekonomka České bankovní asociace Eva Zamrazilová.

NÁZORY str. 18

NESTAVTE NA PARUKÁŘCE

OBČANÉ před pražskou žižkovskou radnicí demonstrovali proti plánované výstavbě u parku Parukářka, kde má vyrůst osmipatrový bytový komplex. Protestní petici podepsalo šest stovek lidí. Demonstranti také nesouhlasili s ohrožením kempu na Pražačce.

INFORMACE. Kontakt mezi lékaři a běženci z odlišných kultur mají usnadnit i tištěné materiály.

Lékaři se snaží předcházet nedorozuměním s migranty

■ Informační leták má běžencům vysvětlit, co mohou očekávat od zdravotníků.

Případ jihlavských uprchlíků z Iráku, kteří měli potíže sehnat praktického lékaře, není ojedinělé nedorozumění se zdravotníky. Česká lékařská komora v uplynulých týdnech zaznamenala několik konfliktů mezi lékaři a migranty. „Zdravotníci často naráží na absolutní nepochopení ze strany imigrantů, které ošetřují,“ tvrdí prezident České lékařské komory Milan Kubek.

Odborníci lékařské komory na etiku a právo proto připravili informační leták,

který má migrantům vysvětlit, co mohou od českých zdravotníků očekávat. Cizincům například vysvětlují,

Cizinci se dozvídají, že mají
nárok
na soukromí, pokud to ale nenaruší zdravotní péči.

že mají nárok na respektování soukromí či přítomnost blízkého při ošetření, pokud to ale nenaruší zdravotní péči.

„Chtěli bychom podle svých možností přispět k prevenci konfliktů a ochráně nejenom migrantů, ale i našich lékařů a zdravotníků,“ uvedl Kubek.

Nadační fond Generace 21, který pomáhá rodinám křesťanských uprchlíků z Iráku a Sýrie, aktivitu lékařské komory přivítal. „Jsme vděční za každou pomoc,“ uvedl mluvčí fondu Martin Frýdl.

Lékařská komora v současné době hledá partnera, který by pomohl s překladem a s distribucí mezi migranty. Ministerstvo zahraničních věcí, které komora oslovila dopisem, ji odkázalo na rezort vnitra. Tam však teprve návrh zpracovávají.

/ač/

Daňová složenka dovolí platby zdarma

Lidé, kteří dávají přednost placení hotovostí, budou moci od 1. března zaplatit své nejběžnější daně na poště bez poštovního poplatku. V současnosti lze platit daň převodem z účtu, hotově v pokladně finančního úřadu nebo právě složenkou. U ní si ale pošta dosud účtovala poplatky, které činí při částce do pěti tisíc 29 korun a do čtyřiceti tisíc 40 korun.

Bezplatná daňová složenka bude na všech pobočkách České pošty. Jejím prostřednictvím budou moci fyzické osoby zaplatit daň z nemovitých věcí, daň z nabytí nemovitých věcí, popřípadě daň

z převodu nemovitostí, a daň z příjmů fyzických osob podávajících přiznání, a to bez úhrady platební transakce. Každoročně tyto daně platí v pokladnách finančních úřadů zhruba milion poplatníků.

Finančních úřadů je v Česku 98 a často jsou pro obyvatele z venkova daleko. Síť poboček České pošty zahrnuje přes 3200 míst. /čtk/

twitter.com/e15news

JÁN SIMKANIČ:

Už už jsem se chystal zaplatit daně převodem z účtu. Naštěstí je tu nová služba a můžu to udělat složenkou.

A160000481

INZERCE

Nový byt už není sci-fi

Nejprodávanější byty roku 2015

EKOCITY Hostivař

NOVÁ ETAPA

Koupí bytu podpoříte

www.ekospol.cz
① 233 372 021

1+kk 1,6 mil.
2+kk 2,1 mil.
3+kk 2,6 mil.

EKOSPOL®
Lídr bytové výstavby v ČR

Krátce

Rýsuji se obrysy nové pražské koalice

V Praze by mohla vzniknout koalice složená z ANO, ČSSD, Trojkoalice a ODS. Uvedl to šéf zastupitelů ČSSD Karel Březina. Pokud by koalice vznikla, měla by v 65členném zastupitelstvu 41 hlasů. Další jednání se měla konat včera večer.

Operátor ICT spustil pilotní projekt Lítačky

Pražská městská firma Operátor ICT zahájí pilotní

projekt, na jehož konci má být nový odbavovací systém a Lítačka, čipová karta na MHD. Pokyn k tomu dala městská rada. Výsledky pilotního projektu, jenž nahradí problematickou kartu Opencard, mají být známy v červnu.

Ford poskytuje slevy českým vojákům

Veteráni i vojáci v činné službě mohou využít programu Ford Army a získat slevu 10 až 23 procent na nákup nového vozu. Umožňuje to

smlouva automobilky s rezortem obrany. /iam/ **Více E15.cz**

Valachová: Inkluze není šílený plán

Společné vzdělávání, tedy začlenění dětí s lehkým mentálním postižením, jež má od září začít na základních školách, není šílený plán, uvedla ministryně školství Kateřina Valachová (ČSSD). Reagovala tak na slova prezidenta Miloše Zemana, že inkluzivní vzdělávání bude nezdařeným experimentem. /čtk/

Dr. Max vybuduje v Brně laboratoř

Foto: dr. max

EFEKTIVNÍ PRODUKCE. Laboratoř firmy Dr. Max nabízí lékárnám, nemocnicím a veterinářům individuálně připravované přípravky. Běžně si je lékárníci dělají sami, což je pro ně nákladné a neefektivní.

■ Příprava léků v centrální laboratoři se ujala. Lékárníci místo míchání mastí v zázemí vlastní lékárny objednávají přípravky přes internet.

Adéla Čabanová

Největší lékárenská síť Dr. Max naplnila po dvou letech fungování kapacitu své centrální lékárenské laboratoře. Poptávka stále roste a nutí Dr. Maxe tuto službu rozšířit. Letos proto chystá investici do druhé laboratoře na výrobu individuálních přípravků v Brně. „V tuto chvíli jede dosavadní laboratoř na 80 procent své kapacity“, říká Daniel Horák, ředitel společnosti Česká lékárna holding, která Dr. Max vlastní. Kvůli vysokému počtu objednávek se aktuálně doba dodání individuálních přípravků protáhla z jednoho či dvou dnů na déle než týden.

Ukazuje se tedy, že novinka v lékárenském obchodu funguje. Lékárnám, nemocnicím a veterinářům nabízí laboratoř výrobu individuálně

připravovaných přípravků, které jinak dělají lékárníci přímo v lékárně. Vzhledem k nízkým maržím se jednotlivým lékárnám nevyplácí si udržovat veškeré vybavení nebo nakupovat všechny suroviny. Naopak Dr. Max díky koncentraci objednávek snižuje náklady, nejčastější masti a kapičky vyrábí v malých šaržích a tedy výhodněji. Co je pro jednotlivou lékárnu ekonomická zátěž, z toho má

velká laboratoř slušný výdělek. Lékárny řetězce Dr. Max představují 80 procent odběratelů.

Česká lékárnická komora podporuje rozvoj individuální přípravy léků. „Chtěli bychom dosáhnout spravedlivější odměny, příprava individuálních přípravků je stále dost finančně podhodnocena“, poznamenal prezident komory Lubomír Chudoba. Ve sdružené laboratoři podle něj ale může příprava individuálního léku trvat déle než v lékárně, která jej vyrábí sama.

Výstavba dnešní laboratoře v Rudné u Prahy vyšla na 26 milionů korun. Významnou část nákladů spolklo zázemí pro zcela sterilní výrobu očních kapek. Do vybudování nové laboratoře investuje firma dalších několik milionů korun. V současné době společnost dokončuje pro novou laboratoř projekt a vybírá ze dvou možných lokalit v Brně.

U nás je sdružená výroba individuálních přípravků novinka. Model centralizace lékárenské přípravy ovšem tradičně funguje v některých severských zemích.

Trendy v lékárenském byznysu

- Po šesti letech mírného nárůstu počtu lékáren jich loni mírně ubylo. Dnes je v Česku 2407 lékáren a dalších 239 výdejen, což je o 194 lékáren a o 14 výdejen méně než v roce 2014.
- Vzhledem k tlaku na ceny a marže u léků na recept je pro lékárny stále důležitější volný prodej přípravků bez receptu a dalšího zboží.
- Podle ředitele sítě Dr. Max Daniela Horáka byl loňský rok zlomový pro internetové lékárny, nastává jejich rozvoj.

Koh-i-noor prodal Číňanům Logarex Smart Metering

Firma Koh-i-noor holding, lídr v oblasti výroby a prodeje školních a výtvarných potřeb, postupuje dceřinou společností Logarex Smart Metering čínské firmě Hangzhou Sunrise Technology. Řekl to mluvčí společnosti Koh-i-noor holding Martin Doležal. Hodnotu obchodu firmy nezveřejnil.

Logarex se zabývá měřením v energetickém odvětví a nabízí například elektroměry. Nákup je součástí vlny čínských investic do energetických podniků.

„Adekvátní nabídka přišla ve správnou dobu,“ uvedl předseda správní rady Koh-i-noor Energy Vlastislav Bříza. „Nové majitele dobře známe, protože jsme s nimi několik let úzce spolupracovali. Víme, že mají dlouhodobé plány a jejich akvizice bude pro Logarex prospěšná,“ míní.

Součástí transakce je možnost dále využívat po dobu deseti let tradiční název Logarex, přičemž na pravítkách a další plastové produkci Koh-i-Noor Hardtmuth tato značka zůstane.

Koh-i-noor holding sdružuje desítky podniků.

Nejznámější společností holdingu je Koh-i-noor Hardtmuth. Je jedním z nejstarších a největších výrobců výtvarných, školních, hobby a kancelářských potřeb na světě. Firma se loni rozhodla po 11 letech opustit výrobní závod v čínském Nankingu. Důvodem byly stoupající mzdové požadavky, zpříšňující se evropská legislativa i složitá logistika plánování výroby. Produkce se z Číny přesunula do Česka.

Další významnou součástí holdingu je Gama Group zaměřená na výrobu plastové produkce pro všechny obory zdravotnictví. Strojírenskou divizi skupiny tvoří nástrojárny a lisovny, které spojením vytvořily jednu z největších nástrojáren a lisoven v Evropě.

Skupina má desítky výrobních závodů v Čechách a na Moravě, ale i v Bulharsku, Rusku a Číně. Téměř 90 procent veškeré produkce je určeno na export do více než 80 zemí celého světa. Roční obrat skupiny dosahuje 3,5 miliardy korun, zaměstnává téměř 2500 lidí. /čtk/

Krátce

Pórobeton Ostrava ovládla skupina Porfix

Firmu Pórobeton Ostrava vyrábějící stavební materiál koupila od skupiny Gascontrol trutnovská společnost Porfix. Hodnota transakce zveřejněna nebyla. Název podniku s ročním obrátem okolo 160 milionů korun se mění na Porfix Ostrava.

Čínská CEFC změnila název a doplnila vedení

Čínská společnost CEFC Investment (Europe) Company, která v Česku investovala do řady podniků, změnila název na CEFC Group (Europe) Company. Vlastník společnosti také rozhodl

o rozšíření počtu členů představenstva z jednoho na sedm a o rozšíření počtu členů dozorčí rady z jednoho na tři. Členem představenstva s kompetencemi prezidenta společnosti byl zvolen Chaj Pching-čchen.

Odbyt tmavších pív se zdvojnásobil

Češi si loni koupili v obchodech skoro 66 tisíc hektolitrů polotmavého nebo řezaného piva v lahvích. To je dvojnásobek proti předloňskému roku, uvedla společnost Nielsen. Přesto činily prodeje těchto typů pív jen necelé procento z celého domácího pivního trhu. /čtk, jkl/

Exšéfa Novy Andruška zaměstná White & Case

Někdejší ředitel televize Nova Jan Andruško posílí právní firmu White & Case. V týmu pro fúze a akvizice pro střední a východní Evropu bude zodpovědný za oblast telekomunikací, médií a technologií. Andruško vedl Novu od ledna 2011, kdy vystřídal Petra Dvořáka, nynějšího šéfa České televize. Rezignoval v říjnu 2013.

Jan Andruško byl jedním ze zakládajících společníků

Foto Euro archiv

advokátní kanceláře Kotlík Bourgeault Andruško. Po odchodu z Novy se do firmy vrátil a z ní teď přichází do White & Case. /čtk/

Rozhovor s Janem Andruškem čtěte v týdeníku Euro, který vychází 22. 2.

Češi zabodovali v USA se seznamkou pro gaye

Tuzemská vývojářská společnost STRV vykázala další úspěch na silně konkurenčním americkém trhu. Tamní společnost Applause, která testuje mobilní aplikace, vyzkoušela téměř stovku seznamovacích nástrojů. Aplikace z českého studia nazvaná Surge se umístila na druhém místě.

„Aplikace je nyní již v černých číslech, denně na ní pracuje patnáctičlenný tým,“ uvedl David Semerád, spoluzakladatel a generální

ředitel STRV. Aplikace má aktuálně ve Spojených státech a v západní Evropě na 340 tisíc aktivních uživatelů z gay komunity.

Testem prošly seznamky, které mají na americkém Google Play a App Store více než deset tisíc zákaznických recenzí. Hodnotitelé analyzovali 1,5 milionu zákaznických hodnocení silných a slabých stránek aplikací.

STRV je předním tuzemským studiem vytvářejícím mobilní a webové aplikace.

Firma se uchytila hlavně na americkém trhu. Kanceláře má v San Francisku, Los Angeles a New Yorku.

Více než stovku vývojářů má ale v Praze. Díky rychlému růstu se společnost nedávno právě v české metropoli postarala o významnou realitní transakci, když si v zánovním kancelářském komplexu River Garden v Karlíně pronajala téměř šest tisíc metrů čtverečních moderních kanceláří. /dnv/

Vice E15.cz

Aero bude vyrábět pro Airbus

■ Aero Vodochody získalo zakázku na produkci kompozitových dílů pro výrobu letadel Airbus.

Štěpán Bruner

Aero bude německé společnosti MT Aerospace dodávat sestavy kompozitových dílů pro dopravní letoun A350 a vojenské transportní letadlo A400M. Ta je jako

součást větších celků předá dál Airbusu. První díly Aero dodá letos v létě.

Zakázka se na obratu vodochodské společnosti bude podílet jen několika procenty, jde ale o významnou referenci, která může Aero přinést další práci.

„Jde o relativně drobné komponenty, otevírají se nám tím ale dveře k celému projektu A350,“ uvedla mluvčí společnosti Tereza Vrublová. „V rámci zavádě-

ní výroby nových dílů pro Airbus projdeme certifikací, která nám umožní účast na dalších výběrových řízeních,“ dodala.

Aero má se zpracováním kompozitů pětadvacetiletou zkušenost. V roce 2012 firma otevřela novou dílnu na kompozity o rozloze 5400 metrů čtverečních (na snímku). V ní se už nyní vyrábějí díly pro vojenský transportní letoun Embraer KC-390, regionální dopravní

letadla Bombardier CSeries či vrtulníky Sikorsky S-76. Ve stejné dílně budou vznikat i nové díly pro Airbus.

Zakázka nepřinese přímo nové pracovní pozice, zaměstnance ale Aero Vodochody hledá dlouhodobě a často také upozorňuje na jejich nedostatek na trhu. „Nyní máme otevřených zhruba 130 pracovních míst a nedaří se nám je obsadit,“ uvedla Vrublová.

Vice E15.cz

UPC má 600 tisíc zákazníků

Největší tuzemská kabelová firma UPC Ioni meziročně zvýšila počet zákazníků o 1700 na 600 200. Firemních klientů přibýlo o tři tisíce na 15 900. Celkový počet domácností s dostupností UPC služeb vzrostl na 1,42 milionu. „Rostly hlavně video a internetové služby, naopak pokračoval pokles předplatitelů pevných telefonních linek,“ uvedl generální ředitel UPC Frans-Willem de Kloet.

Loni v květnu odstartovala UPC interaktivní televizi Horizon s videotékou My Prime. Horizon využívá přes 200 tisíc zákazníků UPC. V červenci byla spuštěna sdílená bezplatná Wi-Fi síť UPC Wi-Free, která je dostupná pro 450 tisíc zákazníků. /čtk/

O2 TV využívá 202 tisíc klientů

Nabídku televizních stanic O2 TV využívalo koncem loňska 202 tisíc zákazníků, což je o desetinu více než před rokem. Počet uživatelů pevného internetu u O2 stagnoval na 795 tisících.

Foto čtk

Z nového areálu firmy IAC u Plzně je černá stavba

■ Krajský úřad Plzeňského kraje zrušil dodatečné povolení pro stavbu nedávno dokončeného závodu amerického koncernu IAC v Přešticích.

Daniel Novák

Americký dodavatel automobilek IAC má problém se svou zánovní továrnou v Přešticích na Plzeňsku.

Nedávno dostavěná hala na základě rozhodnutí krajského úřadu přišla o dodatečné stavební povolení. Firma posílá díly značkám typu Audi, BMW, Jaguar Land Rover nebo Škoda. V novém závodu plánuje zaměstnat až 450 lidí.

„Jedná se o takzvanou černou stavbu, která byla zahájena bez potřebného územního rozhodnutí a stavebního povolení,“ sdělila mluvčí Plzeňského kraje Alena Marešová.

Developer CTP, v jehož areálu továrna vznikla, to vidí trochu jinak. „Společnost CTP vybudovala halu na základě platného stavebního povolení a po obdržení pravomocného kolaudačního rozhodnutí ji předala nájemci do zkušebního provozu,“ uvedl Luboš Zajíček, vedoucí právního oddělení CTP. Reální firma považuje věc za spor dvou stavebních úřadů, který poškozují třetí strany.

Ve zkušebním provozu nový závod funguje od

loňského září. „Celá situace nemá vliv na chod nového závodu. Běží a vyrábí podle plánu,“ řekl serveru E15.cz prokurista tuzemského zastoupení amerického koncernu Zdeněk Fait.

Označení haly za černou stavbu ze strany krajského úřadu však neznamená, že se bude muset zbourat. Stavební zákon totiž umožňuje dodatečnou legalizaci takových staveb vydáním dodatečného povolení. „Za město s projektem žádný

problém není,“ poznamenal místostarosta Přeštic Marek Krivda.

Američané již jednu továrnu v Přešticích mají. Pracuje v ní téměř osm stovek lidí. Tuzemské závody provozuje IAC ještě v Zákupích na Českolipsku a v Hodoníně. Po celém světě má skupina přes osm desítek výrobních zařízení s 32 tisíci zaměstnanci. Poslední zveřejněné tržby koncernu se vyšplhaly bezmála na šest miliard dolarů.

Vice E15.cz

Kaufland staví další logistické centrum

Na dohled od Letiště Václava Havla v Jenči u Prahy vybudoje maloobchodní řetězec Kaufland nový sklad pro zásobování svých supermarketů. Hala o více než pět tisících metrech čtverečních bude mít podle informací serveru E15.cz v nově vznikajícím areálu developerské firmy Prologis. Žádná ze stran transakci nekomentovala.

Nový sklad Kauflandu bude mít podpůrnou funkci pro stávající obří distribuční centrum v Modleticích u dálnice D1. Druhé podobné pro Moravu provozuje Kaufland v Olomouci.

Americkému developerovi se vyplatilo vsadit v Jenči na spekulativní výstavbu, tedy bez předem zajištěných nájemců. V areálu je ještě například velký sklad dodavatele ochranných pracovních pomůcek Červa. Prologisu se podařilo zabodovat také ve svém dalším skladovém komplexu v Jirnech u dálnice D11. Firma tam vybudovala již druhé distribuční centrum pro síť hypermarketů Globus. /dnv/

Vice E15.cz

KION otevřel v západních Čechách závod na vysokozdvizné vozíky

Německý KION Group zahájil včera v průmyslové zóně u západočeského Stříbra výrobu vysokozdvizných vozíků. Nový závod přišel na jednu miliardu korun. KION Stříbro zatím zaměstnal 150 lidí, do dvou let chce

tento počet zdvojnásobit. Letos smontuje pět tisíc vozíků, do dvou let má počet navýšit na dvanáct tisíc. Řekl to ředitel závodu Radek Čermák s tím, že firma shání ještě další desítky techniků.

Pokud se bude továrně v Ostrově u Stříbra dařit, hodlá zaměstnat až 700 lidí. Má opci na sousední volný pozemek, kde plánuje do pěti až sedmi let vybudovat druhou stejně velkou výrobní halu.

Stavba závodu na klíč v Panattoni Parku Stříbro přišla na 600 milionů korun, zbytek nákladů tvořilo vybavení. Novou halu o rozloze 24 tisíc metrů čtverečních převzal KION loni v listopadu. Vybudoval ji developer Panattoni Europe, budovu financovala a pronajímá česká společnost Accolade. „Jde o jednu ze tří našich nejdůležitějších loňských investic. KION Group podepsal nájemní smlouvu na 15 let,“ řekl šéf představenstva Accolade Milan Kratina.

KION je druhá nejsilnější skupina v oboru průmyslových vozíků a skladové techniky na světě. Má pobočky ve více než 100 zemích. Loni vykazovala obrát přes 137 miliard korun. Vyrábí pod značkami Linde, STILL, Fenwick, OM STILL, Baoli, Voltas a Ege-min Automation. V Česku má továrnu na nápravy Linde Pohony v Českém Krumlově, v Brně pak vyrábí elektrické motory. /čtk/

VELKÉ VIZE. V nové továrně za miliardu se má letos vyrobit pět tisíc vysokozdvizných vozíků, do dvou let se má počet zvýšit na dvanáct tisíc.

Foto: čtk

Foto: ČTK

Bývalá továrna Oscara Schindlera změní majitele

Chátrající areál a budovy v Brněnci na Svitavsku, v nichž byla za druhé světové války továrna Oscara Schindlera, se prodaly v dražbě za 3,4 milionu korun. Původní vlastník, firma Bustrex, skončila v úpadku. Nový nejmenovaný majitel

chce areál o rozloze téměř 14 hektarů vyčistit a nabídnout k dalšímu využití, řekl Václav Salač z realitní firmy Naxos, která dražbu zajišťovala. „Získala jej česká firma, která se zabývá odstraňováním kontaminací areálů a má zkušenosti i se

sanacemi textilních provozů,“ dodal Salač.

Svitavský rodák Oscar Schindler, člen NSDAP a nacistické vojenské rozvědky, zaměstnával v továrně židovské pracovníky převezené z Polska. Zachránil tak před smrtí více než tisíc lidí. /čtk/

Piráť silnic Trpišovský přišel v exekuci o vilu

Podnikatel Aleš Trpišovský, který se nechvalně proslavil jako jeden z odsouzených agresorů z tuzemských dálnic, přišel o luxusní nemovitost v Jesenici na jih od Prahy. Celková cena dražebních nemovitostí napsaných na jeho manželku Petru Trpišovskou je téměř padesát milionů korun.

Návrh na exekuci podala společnost Velapo, jež poskytuje nebankovní půjčky zastavené realitami. Vůči podnikateli má pohledávku 23 milionů korun. Dražba Trpišovského majetku se podle dražební vyhlášky uskuteční v pátek.

Trpišovský se v roce 2010 na dálnici D1 choval agresivně vůči pomalejším řidičům. Dostal za to dva roky vězení s podmíněným odkladem na čtyři roky a sedmiletý zákaz řízení.

Podmínku mu smazala amnestie prezidenta Václava Klause. Zákaz řízení ale zůstal v platnosti.

Poté, co se kauza dostala na veřejnost, ocitla se v roce 2011 Trpišovského developerská společnost HRBS v insolventu. O rok později byznysmen z firmy i se svými partnery zmizel a jejím jediným akcionářem se stal Bulhar Ali Juseinov Osmanov. Konkurs této společnosti dosud není u konce.

Do předloňského roku byl Trpišovský rovněž jednatelem společnosti Ratur. Jen pár měsíců předtím, než se také z ní Trpišovský vypařil, se firma objevila v roli obchodníka s pohledávkami, které stály za neúspěšným pokusem o vyvolání insolvenčního řízení se stavební firmou Bak Trutnov. /dnv/

Více E15.cz

INZERCE

Nejdospělejší rodinný vůz Hyundai i20

Hyundai Centrum Praha
Českokobrodská 42, Praha 9

T +420 281 040 011

E hyundai@hyundaipraha.cz

www.hyundaipraha.cz

Otevírací doba

Po – Pá: 7.00 – 19.00 So: 9.00 – 15.00

Hyundai i20 – kombinovaná spotřeba: 3,8–6,7 l/100km, emise CO₂: 99–155 g/km

* Akční nabídka se vztahuje na vybrané vozy objednané u participujících autorizovaných prodejců Hyundai a platí do odvolání.

Díla současných umělců začínají bodovat v aukcích

■ Za poslední tři roky se špička českého současného umění výrazně nezměnila. To je dobrá zpráva pro majitele děl stále tvořících autorů.

Jan Stuchlík

Vystavují v zahraničí, často na prestižních adresách a sklízí tam úspěchy. To je pojátko nejperspektivnějších českých současných umělců, kteří už tři roky okupují první příčky J&T Banka Art Indexu. Čím déle na předních příčkách tohoto žebříčku, který hodnotí deset posledních let umělecké kariéry českých autorů, tím větší je šance, že dnes koupené dílo za několik desítek či nižších stovek tisíc korun za pár desítek let vyneše majiteli miliony.

Už potřetí se na prvním místě žebříčku umístil Jiří Kovanda, jehož samostatná výstava už několik let brázdí po prestižních evropských galeriích. Na druhé místo poskočila ze třetí příčky Eva

Kotátková (její objekty jsou na snímku), která má za sebou několik zajímavých výstav v USA. V bodování zahraničních výstav loni dokonce předčila všechny české autory. Z desátého na osmé místo si polepšil Jiří David, který reprezentoval Česko na benátském bienále.

„Teď na aukcích dosahují vysokých cen autoři, kteří působili na mezinárodní scéně. Toyen prodávala své

obrazy ve třicátých letech minulého století za podobné ceny jako dnešní úspěšní autoři,“ upozorňuje Jan Skřivánek, spoluautor indexu a šéfredaktor časopisu Art+Antiques. Díla současných autorů se prodávají především v ateliérech nebo v galeriích, které se o umělce a jejich kariéru starají. Nicméně začínají se objevovat i na aukcích, byť na to panují rozporné názory.

V Česku se dražbám děl současných umělců věnuje už dva roky 1. Art Consulting Jiřího Rybáře. Poslední aukce z loňského listopadu v podstatě potvrzuje, že současná díla se prodávají zpravidla za vyvolávací cenu. To byl třeba případ Kovandovy nepojmenované dřevěné plastiky, která se prodala za 120 tisíc korun. „Do aukce jsme vybrali díla, která potvrdila oprávněnost

cen, které si za ně autoři říkají v ateliérech. Důležité ale je, aby autoři do aukce dali dobré a cenově přitažlivé dílo,“ uvádí Rybář.

Zájem mezi účastníky aukcí je nejen o Kovandu, ale také Vladimíra Kokoliu, Petra Písaříka či mladší generaci umělců, jako je Jan Vytiska, tvrdí Rybář, kterému s výběrem děl pro aukce pomáhají dva konzultanti. Všichni autoři se vešli i do J&T Banka Art Indexu.

Současné umění spolu s díly poválečných autorů se začíná stávat vyhledávanou alternativou k české moderně, která dosud opanovala sběratelský trh. „Poválečné umění bude do budoucna nejvíce růst. Zájem publika se postupně posouvá k novějšímu umění,“ říká Albert Trnka z aukční síně European Arts. Zatím tento segment má jeden limit, sběratelé, kteří tato díla vlastní, jsou první generací majitelů. K prodeji zatím nemají důvod. Ve větším počtu se tak na trh nejspíš začnou dostávat, až je přeberou dědicové.

Český trh s uměním má za sebou silný rok

■ Obrat aukcí se loni přiblížil rekordu z roku 2013, i když se díla za rekordní částky neprodávala.

Robustní stabilita, tak by se dal ve zkratce popsat český trh s uměním v loňském roce. Přelomové rekordy sice na aukcích nepadaly, ale o to více o dobré kondici tuzemských sběratelů svědčí meziroční nárůst obrátů na aukcích o 8,5 procenta na 926 milionů korun. Trh táhl

zejména zájem nakupujících o díla ve středním cenovém segmentu. Za více než milion korun se prodalo 158 položek, což je jen o jednu méně než v rekordním roce 2013. Nad sto tisíc se vyšplhaly ceny u 898 děl, což je nový rekord, vyplývá z přehledu trhu, který každoročně sestavuje server Art+.

Sílu tuzemského trhu ukazuje také skutečnost, že se loni na polovinu propadla poptávka po asijském umění. Ještě v roce 2014 vydražila Galerie Arcimboldo, která se na asijska

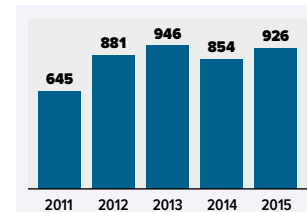
specializuje, díla v hodnotě 106,4 milionu korun, loni obrat klesl na 51,4 milionu korun. Na celkové částce, kterou sběratelé na umění loni utratili, však tento výkyv není znát.

Stabilita trhu je vidět také na pořadí nejúspěšnějších aukčních síní. Žebříčku i letos vévodí Galerie Kodl s obratem 268,6 milionu korun, což představuje meziroční růst o 49 procent. Druhá galerie European Arts si polepšila o 40 procent na 182,9 milionu korun. Třetí 1. Art Consulting ovšem za-

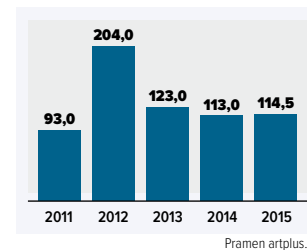
znamenal propad aukčních obrátů ze 120,3 na 91,3 milionu korun.

Vysokou ochotu nakupovat a stabilizaci cen na poměrně vysoké úrovni signalizuje také Index Art+, který hodnotí každý měsíc vývoj na aukcích. Loni v květnu po několika povedených aukcích se vyšplhal o 13 procent na hodnotu 831,2 bodu, kolem které se pohyboval až do konce roku. Nad 800 body se přitom index pohyboval v historii zatím pouze od května do prosince rekordního roku 2013. /stu/

Celkový obrat českých aukcí (v milionech korun)

Cena za 10 nejdražších obrazů (v milionech korun)

Pramen artplus.cz

Bud'te o krok napřed!

Týdeník Euro v mobilu a tabletu
už v pátek od 19.00 hodin!

iPhone

Android

Stáhněte si EURO
v aplikaci **Google Play**
nebo **App Store**.

Do vyhledávacího pole
zadejte text: **Týdeník Euro**

euro

...je dobré vědět

Velcí ropní hráči nastavili limit těžby

Foto: Reuters

■ Investoři na růst suroviny zatím nesází, světový trh je ropou přesycen.

Jaroslav Bukovský

Ani dohoda dvou největších světových exportérů ropy prozatím tečku za érou ultra levných paliv neudělá. Rusko a Saúdská Arábie se v Kata-

ru během úterý dohodly na zmrazení těžby na úrovni letošního ledna, spekulanti ale na růst cen ropy zatím nesází. Světová ekonomika si černého zlata stále mnoho nezádá a na globální trh se navíc tlačí staronová ropná velmoc Írán. Dohodě, ke které se připojily i Katar a Venezuela, chybí rovněž alespoň tichý souhlas ostatních zemí exportního spolku OPEC.

Trh smlouvu velmocí smetl ze stolu a poslal ceny ropy níže. V předvečer schůzky totiž investoři sázeli na to, že hlavní hráči svou těžbu utlumí. „Zmrazení výše produkce znamená, že převís nabídky nad poptávkou bude pokračovat a bude i nadále držet ceny nízké,“ říká hlavní ekonom České spořitelny David Navrátil. „Otázkou je, jak se ke zmrazení postaví

ostatní ropní producenti. Lze předpokládat, že některé země budou mít zájem situace využít a naopak svou produkci zvyšovat,“ dodává analytik Consequ Tomáš Kálal.

Další milník na ropném trhu může ale nastat už dnes. Katarské kvarteto se totiž sejde se zástupci Íránu. „Teherán hodlá z exportu ropy zaplatit své velké investice

tiční plány, omezení těžby tak nebude v jeho zájmu,“ říká hlavní ekonomka Raiffeisenbank Helena Horská.

Katarská smlouva se týká čtvrtiny ropné nabídky na světovém trhu, ten je momentálně touto surovinou beznadějně zaplaven. Obrovská nabídka ropy kontrastuje s nevalnou poptávkou, zlom přitom makroekonomové nevěští. „Obavy ze zpomalení globální ekonomiky nahrávají spíše skeptikům, kteří v růst poptávky moc nevěří,“ dodává Horská. Zájem o su-

DOSTATEČNÉ OPATŘENÍ. Saúdskoarabský ministr ropného průmyslu Alí Nuajmí (uprostřed) považuje závazek pro zlepšení situace na trhu za dostačující.

Další milník může nastat už dnes. Signatáři z Kataru se sejdou se zástupci Íránu.

rovinu se podle ní zvedne až během druhého pololetí, díky obrovským přebytkům ropy na trhu však ceny růst nemusejí.

Analytici soudí, že levná ropa bude podporovat světovou ekonomiku ještě napřesrok, ceny už ale mají být o něco výše. „V příštím roce očekáváme růst, protože poptávka dožene nabídku. Ceny by se měly zvýšit k padesáti dolarům za barel,“ dodává Navrátil. Jen loni podle odhadů České spořitelny zvýšila levná ropa hospodářský růst Evropské unie i v zámorí o půl až jedno procento.

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 16. 2. 2016

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	17,323
Čína	1	3,718
Dánsko	1	3,621
EMU	1	27,030
Chorvatsko	1	3,548
Japonsko	100	21,285
Kanada	1	17,522
Maďarsko	100	8,702
Norsko	1	2,814
Polsko	1	6,134
Rusko	100	31,272
Švédsko	1	2,853
Švýcarsko	1	24,544
Turecko	1	8,189
USA	1	24,214
Velká Británie	1	34,847

Akcie na pražské burze

16. 2. 2016

Název	Kurz [Kč]	Změna [%]
CETV	56,25	-3,02
ČEZ	373,20	-1,79
Erste Bank	666,10	-1,01
Fortuna	99,90	1,11
Kofola	476,00	0,23
KB	4745,00	-3,79
NWR	0,08	0,00
O2 CR	238,50	-0,63
Pegas	737,00	0,55
Philip Mor. ČR	12 712,00	-1,72
PLG	213,00	2,16
TATRY	631,60	0,00
Unipetrol	160,00	1,27
VIG	564,10	-2,66
Celkový objem (v tisících korun)	482 688,77	

Krátce

Norská ekonomika zvolnila růst

Norská ekonomika loni rostla nejpomaleji od počátku finanční krize v roce 2009. HDP země bez zahrnutí ropného průmyslu vzrostl o jedno procento. Propad cen ropy způsobil propouštění tisíců zaměstnanců a míra nezaměstnanosti dosáhla desetiletého maxima 4,6 procenta.

Anglo American prohloubila ztrátu

Nadnárodní těžařská společnost Anglo American v loňském roce prohloubila ztrátu na 5,6 miliardy dolarů, což je zhruba dvojnásobek oproti ztrátě v předešlém roce. Firma se potýká s prudkým poklesem cen komodit a v rámci restrukturalizace chce prodat divizi železné rudy.

Daimler prodloužil Zetschemu kontrakt

Německý automobilový koncern Daimler prodloužil smlouvu s výkonným šéfem Dieterem Zetschem o tři roky. Dvašedesátiletý manažer tak zůstane v čele podniku do konce roku 2019. /čtk/

Více E15.cz

Prodej aut v Evropě pokračoval v růstu

Prodej nových osobních aut v Evropské unii v lednu vzrostl o 6,2 procenta na 1,061 milionu vozidel. Růst zaznamenaly všechny velké evropské trhy, nejvíce pak Itálie a Španělsko. Odbyt se zvýšil i největší evropské automobilové skupině Volkswagen, která se od loňského září potýká se skandálem kolem manipulace měření emisí. Růst činil 0,8 procenta. Výrazný nárůst poptávky oproti loňskému lednu zaznamenala divize luxusních vozů Audi. Naproti tomu prodej aut hlavních značek Volkswagen

klesl o 3,8 procenta. Podle agentury AP to je největší pokles od chvíle, kdy německá automobilka zabředla do emisního skandálu.

Škoda Auto zvýšila v lednu odbyt v meziročním srovnání o pět procent na 45 tisíc aut. Podíl na unijním trhu jí ale klesl na 4,2 procenta ze 4,3 procenta před rokem.

Výrazný nárůst poptávky zaznamenaly Fiat-Chrysler, Opel a Ford. Počty prodejů jim rostly dvouciferným tempem. V lednu evropský automobilový trh rostl již 29. měsíc v řadě. /čtk/

Analýza

Zdeněk Pečený

Tesla obětí vlastního cíle

Představení nejnovějšího Modelu 3, které chce automobilka Tesla ve Spojených státech prodávat jen za 35 tisíc dolarů, a s vládními dotacemi dokonce za 25 tisíc dolarů ukázalo, že Elon Musk to s naplněním svého plánu myslí vážně. Zakladatel Tesly svůj cíl popsal před deseti lety vcelku jasně: „Vstoupit na trh na jeho luxusním konci,

kde jsou zákazníci ochotni si připlatit, a co nejdříve postupovat dolů do masového segmentu díky nižším cenám každého nového modelu.“ Investoři však nad vývojem cen akcií firmy nejásají. Od počátku roku spadly o třetinu. Analytici nabízejí několik vysvětlení. „Jedná se o tradiční vzorec, kdy růstové tituly bez stabilizovaného podnikatelského modelu schytávají největší vlnu prodejního náporu,“ míní Jan Šumbera, analytik Patrie. Analytik agentury Bloomberg Edward Niedermeyer má jiné vysvětlení: „Snad si investoři nyní uvědomili, že Tesla bude mít velký problém zvýšit výrobu na takovou úroveň, aby mohla konkurovat zavedeným automobilkám

mimo svůj luxusní segment trhu.“ Niedermeyer namítá, že pokud je Tesla nadále ztrátová a nedaří se jí vydělat na luxusních modelech s vyšší marží, proč by se jí to mělo podařit s vozy za poloviční cenu. I kdyby se Tesle podařilo dosáhnout odvážného cíle vyrábět v roce 2020 půl milionů vozů ročně, bude to stále jen zlomek toho, co na trh dodávají velké světové automobilky. Analytici podotýkají, že nový model může Teslu připravit o prestiž. Aby ho mohla prodávat za slibovanou cenu, bude muset osekát náklady na kost, a tím pádem budou muset zmizet prvky, které zákazníci u předchozích modelů mile překvapily jako zrychlení, vysoký dojezd či kvalita interiéru.

Země EU si pomohou s dodávkami plynu

Evropská komise žádá, aby státy nouzové plány pro případ plynové krize začaly připravovat ve spolupráci se sousedy.

Jan Stuchlík

Členské státy Evropské unie mají příště více spolupracovat při zajištění dodávek plynu. V případě zastavení toku plynu do jedné země pokryjí potřeby domácností a dalších chráněných zákazníků sousední země. Česko by mělo být v jedné skupině s Německem, Slovenskem a Polskem, vymyslela Evropská komise, která přišla

s velkým balíkem opatření pro posílení bezpečnosti dodávek plynu.

„Po krizích v dodávkách plynu v letech 2006 a 2009, které postihly miliony občanů, jsme řekli, že se tato situace nesmí opakovat. Zátěžové testy v roce 2014 však ukázaly, že jsme vůči vážným přerušením dodávek stále příliš zranitelní,“ vysvětluje komisař pro energetiku Miguel Arias Cañete. Proto by státy své krizové plány neměly připravovat samy, ale v rámci určených regionů. Pro nouzové dodávky by měly dobudovat propojovací plynovody.

Dalším pilířem posílení plynové bezpečnosti je větší

využívání zkapalněného plynu LNG. Nyní má Evropa k dispozici 27 přijímacích terminálů s kapacitou 200 miliard metrů krychlového plynu za rok. Kapacitu však využívá sotva z desetiny. Pomoci má lepší napojení LNG terminálů na páteří plynovodní sítě, aby kapalným plyn byl dostupný i ve vnitrozemských státech nebo ve státech, které vlastní LNG terminály nemají.

Potřebnou infrastrukturu by měly podle komise stavět plynárenské společnosti a zaplatit by ji měli spotřebitelé v regulovaných cenách plynu. Jen ve výjimečných případech, kdy by stavba byla neekonomická, se zapojí unijní finanční zdroje jako Nástroj pro propojení Evropy.

Návrh komise vítá i evropské plynárenské sdružení Eurogas i asociace provozovatelů plynovodů GIE.

ENERGETIČTÍ MUŽI. Bezpečnost dodávek energií do Evropy mají na bedrech eurokomisaři Maroš Šefčovič (vlevo) a Miguel Arias Cañete.

Export ruské vodky se propadl

Export vodky a dalších lihovin z Ruska se v loňském roce propadl o 42 procent. Dostal se tak na nejnižší úroveň za poslední desetiletí. Informoval o tom ruský list Kommersant s odvoláním na celní údaje.

Propadla se i hodnota vývozu tohoto artiklu, a to rovněž o zhruba dvě pětiny na 111,9 milionu dolarů ze 187,1 milionu dolarů v předchozím roce.

Prodej ruské vodky loni podle Kommersantu klesl na všech významných zahraničních trzích. Nejvýrazněji se propadl na Ukrajině, kde byl o téměř 70 procent nižší než v předchozím roce. Obchodní vztahy mezi Ruskem a Ukrajinou se prudce zhoršily poté, co Rusko anektovalo ukrajinský Krym a začalo podporovat pro-ruské povstalice na východě Ukrajiny. /čtk/

NÁLET. Ruský bombardér Su-24M vypouští pumy na pozemní cíle v Sýrii.

Moskva popírá útoky na civilisty

■ Turecko viní Rusko z válečných zločinů v Sýrii a hrozí mu tvrdou odezvou.

Marian Hronek

Kreml se včera ostře ohradil proti nařčení, že ruské letectvo v pondělí útočilo na nevojenské objekty v Sýrii. Během náletu, od něhož Rusové dávají ruce pryč, byly zasaženy dvě nemocnice a dvě školy v Azazu nedaleko tureckých hranic a nejméně dvě další nemocnice o něco jižněji. O život přišlo padesát lidí včetně dětí.

Jednu z nemocnic provokuje dobročinná organizace Lékaři bez hranic, jejíž členové vzdušný úder označili za cílený a úmyslný.

Mluvčí Kremlu nařčení odmítl jako nepodložené, autoři podobných prohlášení podle něj nikdy nejsou schopni předložit sebestaňší důkaz. Západní diplomacie nicméně shodně uvádějí, že na obou místech útočilo letectvo podporující syrského prezidenta Bašara Asada. Incident podle nich jasně splňuje kritéria válečného zločinu.

O něco zdrženlivější byl nový francouzský ministr zahraničí Jean-Marc Ayrault, podle něž by nálety válečným zločinem „mohly být“. Dodal ale, že útoky na zdravotnická zařízení jsou nepřijatelné a musí skončit.

Podstatně ostřejší tón zvolil turecký premiér Ahmet Davutoglu. „Pokud se bude Rusko i nadále

chovat jako teroristická organizace, kvůli níž lidé prchají ze země, bude naše odezva extrémně rázná!“

Turecko je do syrského konfliktu zataženo více, než je mu milé. Poblíž jeho hranic operují kurdské separatistické jednotky a ankarská vláda tlačí na západní koalici, aby se společnou pozemní operací pokusila vleklou válku ukončit.

Vývoj posledních dní nedává příliš naději na to, že se v zemi podaří vyjednat příměří, na němž se minulý pátek dohodli lídři zemí zapojených do syrského konfliktu. Pochyby o možnosti zjednat klid zbraní vyslovil i Asad, podle něž lze jen těžko předpokládat, že zbraně složí všechny zúčastněné strany.

Ruské stíhačky v Sýrii pronásledují německá letadla

Štěpán Brunner

Ruské letouny pravidelně „stíní“ německé průzkumné stroje Tornado při jejich misích nad Sýrií. K žádnému konfliktu zatím nedošlo, píše deník Rheinische Post s odvoláním na německou armádu.

K šestici průzkumných letadel Panavia Tornado, která startují ze základny v tureckém Incirliku, se nad Sýrií přidávají ruské stíhačky Su-35 a z bezpečné vzdálenosti sledují její počínání. Ruští piloti přitom neprovádějí žádné útočné manévry.

„Tato setkání probíhají profesionálně, nedošlo k žádným střetům,“ řekl listu velitel centra vzdušných operací německé armády Joachim Wundrak. „Doprovodné akce Moskvy“ však považuje za politickou provokaci.

Rusové se těmito operacemi snaží zdůraznit, „že na rozdíl od mezinárodní koalice proti Islámskému státu v zemi působí na základě pozvání legitimní syrské vlády“, řekl Wundrak. Aktivnější než dříve je také syrské letectvo, které Moskva vyzbrojila novými letouny a vrtulníky.

Nad Sýrií a Irákem se nyní pohybuje více než stovka bojových letadel a neznámý počet dronů. Aby se zabránilo kolizím, zřídily USA a Rusko „horkou linku“, na které se navzájem informují o plánovaných misích.

Německo vojensky podporuje mezinárodní koalici proti IS od prosince. Průzkumné letouny Panavia Tornado se pohybují ve výšce čtyři až šest tisíc metrů, do akce vyrazí několikrát denně.

Více E15.cz

Asad: Terorista je každý, kdo pozvedne zbraň proti státu

Příměří neznamená, že každá ze stran přestane používat zbraně. „Příměří znamená na prvním místě zastavit teroristy, aby nemohli posilovat své pozice. Pohyb zbraní, vybavení, teroristů či upevňování pozic, to vše nebude dovoleno,“ uvedl syrský prezident Bašar Asad včera v rozhovoru se syrskou státní televizí. Pro Damašek je podle něj nyní i v budoucnosti prioritou právě boj s terorismem. Jak syrský prezident dodal, předtím, než ke klidu zbraní dojde, je třeba si odpovědět na množství otázek. Jednou z nich je i definovat, kdo je terorista. Když jde o stát, terorista je každý, kdo proti němu pozvedne zbraň, řekl Asad. /čtk/

SPOLU. Společný postup v boji proti radikálním islamistům byl hlavním tématem Netanjahuovy návštěvy v Berlíně.

Netanjahu navštívil Berlín

■ Izrael hájí na Blízkém východě evropské hodnoty, řekl v Berlíně premiér Netanjahu.

Islamisté jsou stejnou hrozbou pro Izrael jako pro Evropskou unii. Včera se na tom v Berlíně shodli německá kancléřka Angela Merkelová a izraelský premiér Benjamin Netanjahu.

„Jsme zajedno v tom, že Evropská unie a Izrael čelí zčásti stejným výzvám. A v tomto duchu jsme mluvili i o otázkách, jak porazit Islámský stát, jak je možné zamezit teroristické hrozbě, jak bychom mohli spolupracovat v oblasti bezpečnosti,“ řekla Merkelová.

„V oblasti bezpečnosti, hlavně kybernetické, před sebou vidíme velké výzvy, ale jsem přesvědčen, že je

společně dokážeme překonat lépe než každý zvlášť,“ řekl Netanjahu o spolupráci s Německem.

„Svět se rok od roku mění. Nemění se ale to, že v těchto turbulentních dobách je na Blízkém východě jedna země, jejíž společnost si zakládá na stejných hodnotách, jakých si cení i Evropa. Tím, že bráníme sebe, bráníme i tyto hodnoty,“ dodal izraelský premiér. /čtk/

V JÁMĚ LVOVÉ. Parlamentní půda byla včera pro předsedu vlády Arsenije Jaceňuka, který informoval o práci svého kabinetu, hodně horká. Poslanci večer shledali premiérovu bilanci neuspokojivou, a otevřeli tak cestu k hlasování o nedůvěře vládě.

Porošenko jde proti vládě

■ Nad ukrajinskou vládou i jejím předsedou se stahují mraky. Nelíbí se prezidentovi a ani poslanci nejsou z její práce spokojeni.

Nynější ukrajinská vláda ztratila důvěru parlamentní koalice a měla by se „totálně“ změnit. V prohlášení adresovaném občanům to včera v Kyjevě uvedl prezident Petro Porošenko. Nový kabinet by měl vzniknout na základě dosavadní prozápadní par-

lamentní většiny, na nové volby Ukrajina nemá čas. Kritizovaný generální prokurátor Viktor Šokin by měl rezignovat, uvedl Porošenko a fakticky k demisi vyzval i premiéra Arsenije Jaceňuka, když uvedl, že „stejná měřítko jako na Šokina by se měla vztahovat i na vládu“.

„Důvěra je hlavní zdroj potřebný k řešení problémů takového rozsahu, jakým čelí naše země. Očekávám od parlamentu rychlá a státnícká řešení. Já práci zdržovat nebudu,“ uvedl prezident ve včerejším prohlášení.

Prokurátor Šokin je vystaven dlouhodobé kritice jako brzda justičních reforem, Porošenko ale nad ním dlouho držel ochrannou ruku a odmítal ho zbavit funkce. Podnětem ke změně jeho stanoviska byla zřejmě pondělní rezignace Šokinova náměstka Vitalije Kaska, který svůj krok zdůvodnil mimo jiné i nesouhlasem se stavem generální prokuratury jako „semeniště korupce“.

V parlamentu premiér Arsenij Jaceňuk informoval o práci svého kabinetu, ale poslance nepřesvědčil. /čtk/

Cameron sondoval půdu v europarlamentu

■ Šéf komise Juncker přiznal, že EU se na odchod Velké Británie nijak nepřipravuje.

Evropský parlament začne co nejrychleji projednávat právní předpisy spojené s případnou dohodou Británie s Evropskou unií, jejich schválení ale zaručit nemůže. Po včerejším jednání s britským premiérem Da-

videm Cameronem to uvedl předseda parlamentu Martin Schulz. „Abych to řekl jasně. Žádná vláda nemůže do parlamentu přijít a říct: Toto je náš návrh, můžete nám dát garanci výsledku? To není v demokracii možné,“ řekl.

Cameron se snaží před nadcházejícím summitem EU dokončit jednání o reformě vztahů své země se zbytkem evropské osmadvacítky. Evropský parlament musí po

britském referendu schválit podstatné body případné dohody Británie s ostatními členskými zeměmi EU.

Předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker v Evropském parlamentu řekl, že neexistuje žádný náhradní plán v případě vystoupení Británie z EU. „Nemáme plán B, ale plán A. Že Británie zůstane konstruktivním a aktivním členem unie,“ řekl Juncker. /čtk/

Řecko migrační krizi nezavinilo, řekl Tusk

Předseda Evropské rady Donald Tusk se včera v Aténách důrazně vyslovil proti vylučování Řecka ze schengenského prostoru volného pohybu. Tímto opatřením pohrozila Řekům EU minulý týden, pokud do tří měsíců neodstraní nedostatky ve zvládnutí přílivu migrantů na námořní hranici s Tureckem. „Migrační krize, jejímiž svědky jsme, testuje naši unií až na samé její hranice. A Řecko je jednou z nejpostíženějších zemí... Řecko ani Evropa tuto krizi nezpůsobily,“ řekl Tusk po jednání s řeckým premiérem Alexisem Tsiprasem (oba na snímku).

„Všem, kteří mluví o vyloučení Řecka ze schengenského prostoru a myslí si, že je to řešení migrační krize, říkám: Ne není. Neukončí válku v Sýrii. Evropa nepřestane být přitažlivá pro migranty,“ prohlásil.

Řecký premiér poznamenal, že v Evropě dominují nyní dvě představy o budoucnosti kontinentu: proevropský přístup, který zastává i Řecko, a protievropský přístup, podle kte-

Foto profilmedia.cz

rého lze problémy řešit individuálně. Odkázal přitom na země, které neváhaly v poslední době útočit i na Řecko návrhy na uzavření hranic a budování zdí mezi jednotlivými evropskými zeměmi. „Jsem přesvědčen, že tento přístup povede Evropu do slepé uličky,“ řekl Tsipras. Neadresně tak zřejmě hovořil o státech visegrádské čtyřky. /čtk/

Krátce

Zemřel bývalý šéf OSN Butrus Butrus-Ghálí

Foto reuters

Ve věku 93 let zemřel bývalý generální tajemník OSN Egyptan Butrus Butrus-Ghálí. Bez dalšího upřesnění to včera sdělilo newyorské sídlo OSN. Butrus Butrus-Ghálí stál v čele mezinárodní organizace v letech 1992 až 1996. Do

druhé funkčního období nebyl zvolen vetem USA kvůli sporům nad tehdejší vojenským zásahem v Bosně a Hercegovině.

Sarkozyho opět vyslyšeli kvůli kampani

Bývalý francouzský prezident Nicolas Sarkozy se včera znovu podrobil výslechu kvůli podezřelému financování své kampaně před volbami v roce 2012, ve kterých nakonec druhý mandát neobhájil. Kauza by mohla podle mnohých pozorovatelů zhatit šance předsedy pravicové strany Republikáni dosáhnout v roce 2017 opět na prezidentské křeslo. Sarkozy už loni odmítl, že by při financování jeho kampaně došlo k podvodům za nejméně 18,5 milionu eur. /čtk/

Arabské jaro ukázalo, že svržení diktatury může být ošidné

■ Ještě před pěti lety se zdálo, že se řada arabských zemí zbavuje letitých diktátorů a **kráčí vstříc svobodě a prosperitě**. Dnes se při pohledu na **válčící či rozvrácené státy** vnučuje otázka, kde se stala chyba a proč se téměř nikde lidem nežije lépe než předtím.

S výjimkou Tuniska nedopadlo nikde arabské jaro ani zdaleka tak slavně, jak to před pěti lety vypadalo. Nechce se věřit, že tak masové, odhodlané a víceméně pokojné hnutí dalo do pohybu události, na jejichž konci je občanská válka v Sýrii a v Jemenu, vzestup Islámského státu, zhroucení centrální vlády v Libyi a samozřejmě také davy uprchlíků.

EFEKT MOTÝLÍHO KŘÍDLA

Událost, která stála u zrodu masového hnutí nazývaného arabské jaro, je dnes už legendární. V prosinci 2010 se v jednom tuniském městě upálil šestadvacetiletý mladík Muhammad Buazízi, když mu policejní hlídka už poněkolikáté zabavila ovoce a zeleninu, protože ji prodával na tržišti bez povolení. Z osamělého mučedníka se

ale stal symbol pro tisíce jeho vrstevníků v podobné situaci. Pouliční protesty zejména mladých nezměstnaných lidí s nejasným cílem režim tehdejšího prezidenta tvrdě potlačoval, což protesty radikalizovalo – z původních ekonomických požadavků ulice přešla k politickým. Nepokoje v Tunisku pak inspirovaly nespokojence z jiných arabských zemí a stály u zrodu mocné politické bouře.

Ted' je Tunisko prezidentskou republikou s právním systémem po vzoru Francie, před revolucí šlo o policejní stát. Země má ještě hodně práce, aby se dala nazvat demokracií západního střihu, ale i tak dopadla tuniská revoluce mnohem lépe než ty ostatní.

EUFORIE A KOCOVINA V ZEMI PYRAMID

O chmurné budoucnosti neměl 11. února 2011 na káhirském centrálním náměstí Tahrír nikdo ani potuchy. Pro mnohé Egyptany to byl naopak nejefufořičtější den jejich života. Prezident Husní Mubarak oznámil, že odstupuje. Znamenalo to konec tří dekad diktatury. „Když jsme slyšeli o tom, že Mubarak rezignuje, byl to ten nejkrásnější pocit,“ vzpomíná na onen den devěťadvacetiletý Ahmed Hassan. „Lidi tančili radostí, recitovali poezii, všichni vypadali šťastní.“

Letošní pětileté výročí tohoto triumfu egyptského lidu se ovšem nikde neslavilo. Současná situace v zemi se dá považovat za jedno z nejtěžších období moderního Egypta. V zemi je vysoká míra nezaměstnanosti a chudoby, mnohem horší než v jiných arabských zemích. Nefungují základní služby, jako je doprava, zdravotnic-

SPOUŠTĚČ. Roznětkou emancipačního hnutí napříč arabskou společností byla sebevražda upálením, kterou před sídlem lokální vlády spáchal tuniský mladík Muhammad Buazízi.

V PLAMENECH.

Po pádu režimu Muammara Kaddáfího se Libye proměnila v bojiště. V zemi trosek a stínů nyní vládou dvě vlády, které se přetahují o svrchovanost.

Méně je více, platí i pro revoluce

Na otázku, co se po arabském jaru pokazilo, zkusil pro britský deník The Guardian najít odpověď Adam Roberts z katedry mezinárodních vztahů Oxfordské univerzity. Uvádí tři hlavní ponaučení, která plynou z událostí v arabských zemích.

Zachovat stát

Prvním poučením podle Robertse je, že občanský odpor dokáže být

mocný – ale někdy až příliš. Umí rozvrátit pilíře státu, na nichž stála i diktatura. Pokud to ale někdo chce udělat, měl by si uvědomit, že tím vytvoří vakuum institucionální i mocenské, a zvažít možné následky. Není ani zaručeno, že sebevětší nespokojené davy nenáviděného tyрана dokážou svrhnout – ukázkou je režim syrského prezidenta Bašára

Asada, který má za sebou jednak značnou část obyvatel, jednak Rusko.

Stát nohama na zemi

Druhou lekcí nám může být poznání, že tradiční chápání občanského vzdoru jako čehosi povzneseného nad všedně přízemní fungování vlády s sebou nese velké problémy. Vzbouřenci

se neobejdou bez důvěryhodného plánu na změnu systému. Jinak se z takového hnutí stává další problém, nikoli řešení. Spontánní a mnohdy vůdce postrádající hnutí hlásící se k arabskému jaru neměla na to ujmout se politických rolí.

Příliš velké sousto

Za třetí ponaučení Roberts považuje pochopení, že méně je

někdy více. Místo svržení režimu se nabízí skromnější požadavky na změnu systému. Například v Jordánsku a v Maroku mělo hnutí čistě reformní charakter. Na hodnocení jejich úspěšnosti je asi ještě brzy, ale přinejmenším se tyto státy vyhnuly katastrofám, jež v posledních pěti letech postihly řadu jiných.

tví, školství. Nikdy není jisté, kdy vypadne elektrina ani na jak dlouho. Inflation extrémně narostla a kvůli stoupajícím cenám se čím dál více lidí potýká se skutečnou chudobou. Sociologové upozorňují, že současný stav je časovaná bomba a může být jen otázkou času, kdy dojde k nové vlně nepokojů.

NEPOVEDENÁ REVOLUCE

Co se tedy v Egyptě po rozjásaných oslavách v ulicích až dodneška odehrálo? Po přechodném období vojenské vlády si lidé ve svobodných volbách zvolili za prezidenta Muhammada Mursího, kandidáta fundamentalistického Muslimského bratrstva. Navíc si Mursí pro sebe zajistil neomezené pravomoci a znechucení lidé v létě roku 2013 znovu vyšli do ulic. Demonstranti žádali prezidentovu rezignaci, dávali ultimáta, Mursí neustoupil ani o píd' a nakonec se do všeho vložila armáda. Mursího svrhla a vytvořila nový kabinet ovládaný generály.

Někdejší vůdci povstání dnes žijí spíše stranou politického dění a nemají chuť znovu vyrazit do ulic. „Trochu mě to deprimuje a trápí, cítím se jako v obklíčení,“ svěřuje se jeden z nejznámějších aktivistů egyptského hnutí Shereen Talaat. „Teď

jsme to my, koho zavírají, koho nepustí za hranice.“

Mezi mladými lidmi je řada těch, kdo si myslí, že za Mubarak bylo lépe. „Žádnou revoluci jsme nepotřebovali,“ řekl novinářům z deníku The Washington Post osmadvacetiletý Amin. „Všechno bylo v pohodě. Ekonomika rostla, všude byli turisté. Stěžovali si jen ti aktivisté. No a já přišel o práci, protože turisté odešli.“

Současný prezident Sísí je nicméně pro mladou městskou populaci přijatelnější než nábožensky založený Mursí, který by prý vedl Egypt zpátky do středověku.

KONEC DIKTATURY, ZAČÁTEK ANARCHIE

Ani sousední Libye, zbavená jednoho z nejdéle vládnoucích vůdců na světě, se nestala lepším místem k životu. Muammar Kaddáfí byl 20. října 2011 dopaden skupinou povstalců, lynčován a poté zastřelen. Ale pád diktatury přinesl hluboce rozdělené zemi anarchii. Exekutivní pravomoci si osobují dvě vlády, jež se vzájemně neuznávají. Navíc v Libyi působí ozbrojené milice, které kontrolují různá města a oblasti. Pobřeží je rájem pašeráků lidí.

V Jemenu vyústily protesty v ostré spory mezi vládou a jemenskou opozicí. Poli-

cejní zásahy měly počátkem roku 2011 na svědomí pět desítek mrtvých a k opozici přešlo několik armádních velitelů, kmenových vůdců a jiných představitelů starého režimu. Parlament v březnu téhož roku vyhlásil výjimečný stav a napjatá situace vyvolala boje mezi stoupenci kmenového vůdce Sadíka Ahmára a silami věrnými prezidentovi. Bojujících stran je nyní několik a jsou případy, kdy ani sami ozbrojenci nemají jasno, s kým se spojit a proti komu.

V Bahrajnu a Sýrii byla už před pěti lety silná opoziční hnutí, ale revoluce se nekonala. Oba státy čekal velmi odlišný vývoj a v obou případech to byl vývoj jiný, než v jaký demonstrující doufali. Bahrajn se s reformátory vypořádal díky vojenské pomoci Saúdské Arábie a tamní režim funguje vesele dál. A Sýrie je nejsmutnějším příkladem toho, jak moc se události mohou zvrtnout a vymknout kontrole. Je namístě dodat, že světové velmoci v syrské tragédii nehrají roli, na kterou by mohly být hrdé.

Stranu připravil

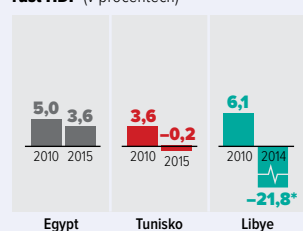
Marian
Hronek

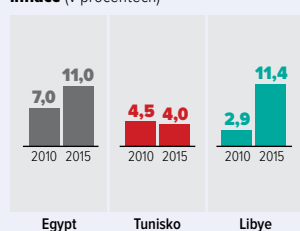
JEN ČÁSTEČNĚ. Modlitby káhirského náměstí Tahrír z února 2011 byly částečně vyslyšeny. Dlouholetý prezident Husní Mubarak skutečně odstoupil...

Vývoj v zemích arabského jara

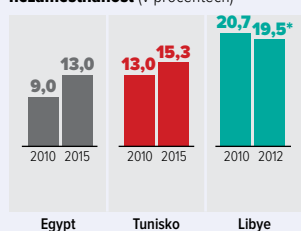
růst HDP (v procentech)

inlace (v procentech)

nezaměstnanost (v procentech)

*poslední známý údaj

Pramen mmf, tradingeconomics.com

Společnost není tak rozdělená, jak chce Zeman či Konvička

■ **Migrační krize je komplexní téma** a ani postoj obyvatel Česka k možným řešením není černobílý, říká **sociolog Daniel Prokop** z agentury Median. „Neexistuje tu štěpení ze dvou pólů společnosti, polarizace se ale projevuje na způsobu argumentace. Mnoho skupin komunikuje tak, že jen neguje a útočí proti opozičnímu táboru,“ dodává Prokop. Nálepka jako pražská kavárna má podle něho v éře rozpadu ideologií pragmatický účel, její obsah se navíc od roku 2006, kdy jej použila ODS, postupně proměnil.

Jan Vávra

ES Podle analytika sociálních sítí Josefa Šlerky je zavádějící psát o polarizaci české společnosti na zemanovce a pražskou kavárnu. Souhlasíte?

Tu polarizaci, myslím, nelze chápat tak, že existují nějaké dvě nesmiřitelné skupiny lidí, které spolu nesouhlasí.

Když se budu držet tématu migrace, je zajímavý náš průzkum pro ČT z loňského října. Zkoumal postoje lidí k 13 typům různých přístupů k jejímu zvládnutí (přijímat válečné uprchlíky, vracet neúspěšné žadatele o azyl, hlídat evropské hranice, řešit ohniska konfliktů a další). Největší skupinou lidí nejsou ani radikální

odpůrci přijímání uprchlíků, ani nějací „vítací“. Je to asi 40 procent lidí, kteří chtějí ochranná řešení a kontrolu migrace, ale nevylučují přijetí části uprchlíků nebo udělování azylů lidem, kteří si je zaslouží.

Problém je, když chceme vyvozovat závěry z primitivní škály otázek. Zformulujete-li otázku: Souhlasíte

s přijímáním uprchlíků? Ano/ne, většina lidí, kteří míru solidarity nějak podmiňují kontrolou migrace, se přikloní k ne. Tím se logicky dostanete k tomu, že společnost je polarizovaná.

Neexistuje štěpení ze dvou pólů společnosti, polarizace se ale projevuje na způsobu argumentace. Mnoho skupin komunikuje tak, že jen neguje a útočí proti opozičnímu táboru. Vypovídající byly projevy Martina Konvičky, Tomia Okamury a Petra Hampla na únorových demonstracích v Praze. Je fascinující, jak málo se zabývají islámem a migrací. Jejich největší část se týká boje s vnitřním nepřítelem – se zrádnými politiky, elitami, médii, kolaboranty a pomahači uprchlíků či v lepším případě s EU. Právě tahle rétorika je tím polarizujícím prvkem ve společnosti.

ES Mají s ní šanci uspět ve volbách?

Úsvit – Národní koalice má v průzkumech 2–4,5 procenta, Okamurova Svoboda a přímá demokracie podobně. Zajímavé je, že tyto strany nebyly schopny posílit po teroru v Paříži ani po silvestrovských událostech v Kolíně nad Rýnem. Tím nechci tvrdit, že nemají šanci uspět třeba v krajských volbách, obzvláště když další vývoj migrační krize je těžko předvídatelný.

Nyní jsou ale v pozici, kdy je riziko, na které upozorňují, zatím v potenciální rovině. A to na získání voličů nestačí, daleko větší roli hraje třeba reálná socioekonomická situace. O tom se přesvědčil i slovenský Smer, který se hodně zaměřil na téma migrace a teď klesá kvůli zdravotnictví, školství a korupci.

„Největší skupinou lidí nejsou ani radikální odpůrci přijímání uprchlíků, ani nějací „vítací“. Je to asi 40 procent lidí, kteří chtějí ochranná řešení a kontrolu migrace, ale nevylučují přijetí části uprchlíků nebo udělování azylů lidem, kteří si je zaslouží.“

lečnost vůči elitám jim tedy nakonec nezbyvá. V Česku ovšem toto antielitářství mnohokrát zafungovalo.

Uspěl s ním i Andrej Babiš, byť šlo o antielitářství trochu jiného ražení.

Ano, stejný diskurz často používají i ekonomické elity. Příkladem je v Česku zmíněný Andrej Babiš, v USA například milionáři jako bratři Kochové, kteří stojí za hnutím Tea Party, Rupert Murdoch či nyní Donald Trump. Je otázka, zda tím převedením společenského konfliktu na kulturní válku nezakrývají skutečné nerovnosti ve společnosti. Postavení lidí, kteří se cítí zneuznaní nebo dělají nenaplňující a mizerně placenou práci, hodně souvisí s tím, kolik zisku ekonomiky si uzurpují lidé jako Kochové, Murdoch a Babiš.

Symbolický společenský konflikt tedy přizívají i nálepky jako sluníčkáři, pražská kavárna či dříve kulturní fronta?

Každý člověk má pozici v sociálním poli tvořeném jeho socioekonomickým statusem, kulturním kapitálem, počtem kontaktů a podobně. Ta úzce souvisí s okolím daného člověka, v němž se často pohybují podobní lidé a některé názory jsou častější než jiné. I díky tomu životní styl a politické názory mohou souviset. Ale nemusí. Pražská kavárna je blízka pojmu latte liberals, kterým se v Americe označují velkoměstští liberálové údajně odtržení od problémů zbytku země.

Jsou si tyto dvě nálepky podobné, i když má v USA slovo liberál mnohem levicovější konotace než v Evropě?

Latte liberál není sympatizant trhu bez přívlastků, ale spíše je kulturně liberální a v Americe velmi často levicový, jak říkáte. V Česku a postkomunistickém světě ale kulturní liberalismus souvisel minimálně ještě do nedávných let často se středopravou politickou orientací, naopak levicový volič byl spíše konzervativní, což odpovídá étosu KSČM a tradičnější části ČSSD. To se ale může časem změnit a myslím, že u části mladých lidí se to už dokonce mění.

Proč nálepky typu pražské kavárny mohou vůbec v části společnosti rezonovat?

Zjednodušují uvažování o složitých jevech, to je jejich hlavní politický účel. Některé příběhy, díky nimž byla pochopitelná politika 20. století, trochu ztrácejí relevanci. Strany už nezastupují skupiny voličů, jako to bývalo u sociální demokracie a dělníků. Pohádka o volném trhu, v němž zbohatnou všichni, v posledních dekádách často nefunguje. Bohatí v USA zbohatli a chudší zůstali na svém. A budovat sociální stát proti globální ekonomice také není lehké. Svět navíc čelí novým krizím. V kaleidoskopu postojů, který z toho vzniká, je pro politika složité

popsat, kde vlastně stojí. Jednodušší je vymezit se proti skupině ve společnosti, se kterou nesouhlasím. Byť je často trochu fiktivní.

Dalším smyslem takové argumentace je vyvolat zdání jednoty mezi příznivci – shodneme se na tom, s kým nesouhlasíme. Přitom odpůrci „pražské kavárny“ mají jinak na mnoho věcí odlišné názory. Jak na uprchlíky, tak třeba na kulturní hodnoty, ekonomiku a sociální nerovnosti.

Nemění se už i samotný obsah pojmu pražská kavárna, který poprvé zmínila ODS v roce 2006 v souvislosti se vzestupem Strany zelených?

V době krize antielitářský diskurz hodně posílilo bagatelizování ekonomických problémů chudších lidí. Před migrační krizí byl kavárník člověk s údajnými iluzemi o soužití s Romy. Pak voliči Karla Schwarzenberga, ačkoli ani to nebyla nijak jasná skupina. Mezi vysokoškolskými lidmi více než třetina volila Zemana. A už rok po prezidentských volbách by se ty tábory podle výzkumů částečně promíchaly.

Část politických aktérů mluví o obraně hodnot liberální demokracie. Nepřispívá to paradoxně také ke ztupění společnosti, když se političtí aktéři nezaštiťují demokracií, ale jen jejím užším vymezením?

Chápu to jako varování před formální demokracií, kde sice existují svobodné volby, ale neplatí v ní, že některé zásady stojí výše než prostý názor většiny. V liberální demokracii vycházejí rovná práva menšin, mužů a žen, nezávislost některých institucí, univerzální volební právo, svoboda slova a vyznání z ústavy. Nejdou jen tak omezit. To totiž demokracie rychle zruší samu sebe. Je možná chyba, že obhájcí liberální demokracie detailně nepopisují, co tím vlastně myslí, a budí tak dojem, že prosazují něco specifického.

To ale obecně souvisí s veřejnou debatou v Česku o těchto věcech. Když slyším třeba Petra Robejška a další říkat, že se máme vzpamatovat a začít hájit evropské hodnoty, hrozně rád bych slyšel, co přesně ty evropské hodnoty jsou. Pro někoho solidarita nebo sociální rovnost, pro dal-

šího ekonomická svoboda, pro třetího právě ochota pomáhat potřebným, na kterou v rámci ochrany evropských hodnot máme zapomenout.

Do jaké míry lze spojovat pobodání muslima v Praze nebo útok na centrum Klinika s rétorikou iniciativy kolem Martina Konvičky? Dá se předpokládat, že všichni ti útočníci zastávali extremistické postoje dávno před vypuknutím migrační krize?

Oběti násilných pravicových extremistů je vždycky ten, kdo je na okraji a není uznáván většinovou společností. Čili to hodně souvisí se zmíněným šikováním proti údajným kolaborantům, na což lidé jako Konvička, Okamura či Hampl politicky spoléhají. Tím si pak útočníci mohou své činy obhajovat. Mohou si myslet, že jednají v zájmu větší části společnosti.

Neměli bychom ale říkat, že je česká společnost abnormálně xenofobní. V mezinárodních průzkumech dopadáme hůře, protože tu žije málo cizinců, lidé trpí ekonomickými nejistotami, nedůvěřují institucím a jejich schopnosti řešit problémy spojené s imigrací a veřejná debata jsou povrchní. Není to ale nějaká národní povaha.

Navic třeba v Eurobarometru jsme dopadli špatně kvůli chybnému překladu otázky, zda by lidem vadilo pracovat s muslimem, černochem či Romem. Jeden okraj škály zněl, že s tím je člověk „completely comfortable“. To znamená, že mu to nevadí. V českém výzkumu byl ale překlad „bylo by mi to velmi příjemné“. To je samozřejmě nesmyslné. Tento významový posun pak zásadně ovlivnil výsledek průzkumu.

Daniel Prokop (31)

Pracuje jako ředitel sociálního a politického výzkumu ve společnosti MEDIAN a působí na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy. Publikuje také v kulturní příloze Salonu deníku Právo, podílel se na obsahu knihy 47 odstínů české společnosti, která vyšla koncem loňského roku.

„Neměli bychom říkat, že je česká společnost abnormálně xenofobní.“

Foto E15 Michael Tomáš 2x

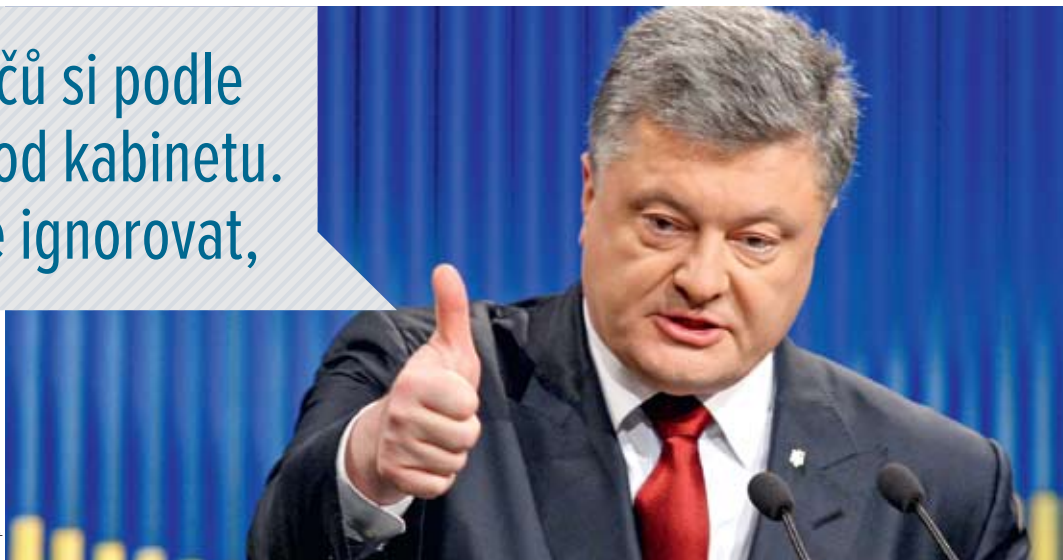

Tvář dne

„Přes 70 procent voličů si podle průzkumů přeje odchod kabinetu. Takový ukazatel nelze ignorovat,

řekl ukrajinský prezident
Petro Porošenko
str. 13

Foto: profimedia.cz

Komentář

Lukáš Kovanda

Zárný, ale nevyužitý růst

Loni jsme původně měli růst výrazně pomaleji. Před rokem touto dobou předpokládalo ministerstvo financí české ekonomice v roce 2015 růst 2,6 procenta. Česká národní banka byla o desetinu procentního bodu optimističtější. Výkon tuzemského hospodářství nakonec oběma institucím – a nejen jim – vytřel zrak. Podle předběžného odhadu vzrostl český HDP loni o 4,3 procenta. Nakonec však jde spíše o mírné zklamání. Namlsali jsme se zkrátka až příliš.

Jak ministerstvo, tak centrální banka v průběhu loňska postupně revidovaly své odhady směrem nahoru. ČNB dokonce nakonec prognózovala růst o 4,7 procenta. Ne že by to ještě nemohlo vyjít, venku je zatím jen předběžný odhad, který se může dočkat revize oběma směry. Nicméně zdá se, že růst bude nakonec přece jen skromnější. I tak půjde o ekonomicky výjimečně úspěšný rok.

Horší než předpokládaný výkon ve čtvrtém čtvrtletí 2015 mají do značné míry – i když ne zcela – na svědomí přechodné faktory typu odstávky jaderných bloků v Dukovanech či požár chemičky Unipetrolu u Litvínova. Ty oslabily výkon českého průmyslu natolik, že se to negativně projevilo v číslech za celou ekonomiku. Jejich přechodný ráz nás tedy může uklidňovat, zvláště poté, co byla výroba ve zmíněných provozech z podstatné části obnovena. Na druhou stranu, jsou to

Levná ropa, i kdyby vydržela, už letos hospodářský růst nepodpoří tak významně jako loni.

opět přechodné faktory, které ve velké míře stojí i za loňským výjimečným růstem.

Dočerpávání prostředků z fondů EU podpořilo investiční činnost a aktivitu ve stavebnictví. Meziroční pokles cen ropy na světových trzích zapříčinil, že subjekty – firmy i jednotlivci – napříč ekonomikou měly v porovnání s rokem 2014 více volných prostředků k jiným výdajům, než jsou pohonné hmoty. I pokud by letos zůstaly ceny

ropy na světových trzích podobně nízko jako loni a subjekty stále profitovaly z nízkých cen, z meziročního srovnání tento efekt postupně vyprchá, neboť je to právě meziroční hospodářský růst, který se „počítá“. V hypotetickém případě poklesu cen ropy na světových trzích třeba na deset dolarů za barel navíc nelze počítat s adekvátním zlevněním pohonných hmot, neboť jejich cena je tvořena cenou ropy jen částečně. Tvoří ji i marže obchodníků nebo daňová složka. Z toho plyne, že zlevňování ropy už letos hospodářský růst nemůže podpořit tak významně jako loni. I proto česká ekonomika v roce 2016 přidá nanejvýš „jen“ 2,5 procenta.

K loňskému růstu přispěla jak vláda, zejména zefektivněním činnosti v oblasti dočerpávání fondů EU, tak ČNB. Její intervenční režim pomohl zejména exportu. Ani jedna z institucí však zároveň nedokázala využít takto získaný impulz. Vláda mohla rozpočtovat na letošní rok nižší schodek. ČNB mohla opustit intervenční režim, a umožnit tak radovým občanům i firmám, aby na ekonomickém růstu více participovali prostřednictvím mezinárodně zpevňující měny.

Autor je hlavním ekonomem společnosti Roklen

Glosa

Zemanovi nomádi

Prezidentská ústa, mluvčí Hradu Ovčáček, promluvila včera vsutku státnicky. Zaprvé z Evropy je potřeba deportovat ty, kteří přišli jako ekonomičtí migranti, nechtějí pracovat a chtějí žít ze sociálních dávek. „Máme k dispozici letadla, máme k dispozici lodě, do kterých se vejdou tisíce lidí. Těch dopravních prostředků je k dispozici hodně, důležitá je vůle politiků k takovému řešení.“ Zadruhé je potřeba vytvořit společnou evropskou armádu. Ta by bojovala všemi dostupnými prostředky. Jinak nás ti „nomádi“ převálčují.

Hradní snaha o podobnost s památným Churchillovým projevem ze 4. června 1940 (budeme bojovat na mořích a oceánech, budeme bojovat na plážích, budeme bojovat v přístavech, na polích a v ulicích, budeme bojovat v kopcích) patrně nebude čistě náhodná. K tomu se dá podotknout jediné. Když dva dělají totéž, není to totéž. O slovech to platí jakbysmet.

Jana Havligerová

Vaše rada je pro mě neobyčejně důležitá, tak jsem si napsala, co přesně potřebuji, abyste mi řekl.

Pojišťovny pláčou na hrobě, který vykopal

■ Vládní veletoce kolem zákona o pojišťovnictví mohou stát přijít na pár set milionů. Jedním z viníků této situace je ovšem i lobby pojišťoven.

Dušan Šrámek

České pojišťovny pláčou, že nebyl včas, tedy do konce roku 2015, schválen zákon, který by do našeho práva včlenil nové směrnice Evropské unie. Pojišťovny, které působí v Česku a mají zahraniční matku, proto musejí reportovat jinak svým mateřským společnostem a jinak českým úřadům a regulátorům. A to je prý stojí velké peníze ve stamilionových rádech. Jeden by nad nimi slzu uronil, kdyby... Kdyby nevěděl, že si české pojišťovny za tuto situaci mohou především samy.

VLÁDNÍ VELETOČE

Pojišťovny totiž dlouhodobě lobbují u politiků za úpravu příslušného zákona, která by snížila provize zprostředkovatelů životního pojištění. Dosavadní snahy pojišťoven ale selhávají. Naposledy loni na podzim neprošel sněmovnou zákon o pojišťovnictví, do jehož návrhu část sociálních demokratů vedená poslancem Ladislavem Šinclem regulaci provizí zprostředkovatelů prosadila. A to i přesto, že úkolem tohoto zákona je upravovat pravidla fungování pojišťoven, nikoli činnost zprostředkovatelů pojištění, která je předmětem zvláštního zákona o zprostředkovatelích.

Veletoce se stanovisky k regulaci provizí stály už začátkem loňského léta místo Babišova náměstka za sociální demokracii Martina Prose. A přinesly zatím asi

VE SLOŽCE. Hádka ministra Babiše s poslancem Ladislavem Šinclem (na snímku) by nám mohla být fuk. Kdyby nešlo o stamiliony.

největší koaliční roztržku kvůli již legendární „zpravidajské“ složce, kterou si na jednání se Šinclem Babiš přinesl. To, že se kluci pohádali, nám upřímně může být celkem fuk. Kvůli nepřijetí zákona ale Česku hrozí pokuta z Bruselu v řádu stovek milionů korun. Takže plakat by neměly ani tak pojišťovny jako spíše a především daňoví poplatníci.

Po zpackaném hlasování ministerstvo financí předložilo normu na sklonku roku v původní vládní verzi, tedy bez regulace provizí zprostředkovatelů. V důvodové zprávě uvedlo, že právě provize stály za podzimním neschválením zákona.

Ministři za ČSSD ale návrh nepodpořili s tím, že musí být předložen společně se zákonem o pojišťovacích zprostředkovatelích, ve kterém samozřejmě mají být regulace, ale který ve skutečnosti nemá se zákonem o pojišťovnictví zhola nic společného.

LEX PROVIZE

K dalšímu předložení tentokrát už dvojice zákonů došlo na prvním únorovém zasedání vlády: pojišťovací zákon opět pouze jako „nosič“ evropské normy a zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích v minimalistické formě,

kteřou bychom mohli nazvat „lex provize“. Z původního návrhu zmizela všechna proklientská opatření a kontrolní mechanismy, jejichž cílem bylo ochránit spotřebitele, zpřehlednit trh a vymýtit nekalé praktiky zprostředkovatelů. Zůstala pouze holá regulace výše provizí.

A hle, došlo k druhému překvapení. Pojišťovnám se nelíbí, že regulace postihne pouze produkty s investiční složkou. Tedy „spořicí“ životní pojistky. Pojišťovny chtějí regulovat i rizikové pojistky bez rezervotvorné složky, kterých je na trhu drtivá většina. A tak vláda dvojici zákonů opět neschválila. A rozhodla, že se nejprve musí sejít koaliční rada, která ministerstvu financí vysvětlí, že snížení nákladů doprovázené snížením konkurence jistě povede i ke snížení cen pro zákazníky a nikoli pouze ke zvýšení zisků pojišťoven, jak by se snad někdo mohl mylně domnívat.

PŘÍHODNÁ ZÁMINKA

Pod záminkou pokuty nyní vláda bude žádat sněmovnu o zrychlené projednání obou zákonů. Přitom už v tuto chvíli vláda zdržela zákon vlastními obstrukcemi ve prospěch velkých pojišťoven minimálně o tři měsíce. Bude opravdu zajímavé sledovat, jak vláda svou prosbu zdůvodní poslancům.

Autor je publicista a redaktor serveru Česká justice

Duel

Pokud inkluze skutečně začne, tak to bude jeden z mnoha nezdařených experimentů v našem školství, který dětem i učitelům uškodí,

Zdvořile bych si dovolila upozornit, že novelu školského zákona schválil parlament a podepsal pan prezident a já jako ministr zákon provádím,

řekl o inkluzivním vzdělávání prezident Miloš Zeman

řekla ministryně školství Kateřina Valachová

Polemika

Poplatky nejsou malá domů

Aleš Poklop

(Ad Malá domů pro penzijní fondy, E15, 10. 2., str. 1 a 4)

Penzijní fondy lidem vezmou část výnosů, napsal pan Bukovský ve svém článku – ano, vezmou si o pět procent méně než dříve. Některé poplatky u třetího pilíře se zvýšily, některé se naopak snížily – například právě ten z výnosů u transformovaných fondů. Tyto peníze ale nejdou všechny do kapsy penzijním společenstvem. Z velké části se jimi platí transakční náklady spojené s nákupem instrumentů pro klienty, poplatky za správu cenných papírů, náklady na depozitáře a podobně. Samotný zisk pro společnosti představuje jen zhruba 20 procent z vybraných poplatků. Poplatek totiž stát zkonstruoval systémem all-in-one, kdy je v jednom poplatku obsažena nejen odměna pro penzijní společnost, ale i vše ostatní, co musí penzijní společnosti za klienta hradit, aby mohl systém fungovat. U transformovaného fondu musí penzijní společnosti navíc garantovat nezáporné zhodnocení, což při současné situaci na trzích znamená někdy i dotování fondu z vlastního. Doplnkové penzijní spoření je i přes navýšení některých poplatků bezpečně nejlevnějším finančním produktem na trhu. V neposlední řadě – průměrná výše poplatků činila před reformou v roce 2013 1,5 procenta, dnes je to 0,8 u transformovaných a jedno procento u účastnických fondů. Ty navíc nabízejí klientům možnost volit si investiční strategii a dosahovat v dlouhodobém horizontu vyšších výnosů než v případě původního penzijního připojištění. To se kvůli garanci nezáporného zhodnocení musí držet „při zdi“. A konečně: průměrný účastník zaplatí kvůli nové struktuře poplatků měsíčně o sedm korun víc. Za to má garanci nezáporného zhodnocení, nejlevnější produkt na trhu, státní příspěvky, možnost příspěvku zaměstnavatele a zhodnocení, které za posledních dvacet let jen třikrát neporazilo inflaci.

Autor je prezidentem Asociace penzijních společností

Pište nám

Vážení čtenáři, zajímá nás, co si myslíte. Své názory a polemiky zasílejte na nazory@e15.cz. Nebo s námi diskutujte na našem webu (www.e15.cz), na [Facebooku](https://www.facebook.com/denike15) (www.facebook.com/denike15) či na [Twitteru](https://twitter.com/E15news) (@E15news).

Foto: bontonfilm

❗ Sexuální podtext příběhu nám připadá přirozený, nesnažili jsme se ho akcentovat. Olga prostě měla vztahy s ženami a chovala se v nich podle všeho divoce.

Zlo se nedá vyřešit dalším zlem

■ Tři české filmy vzal do programu 66. ročník Berlinale. Největší zájem je o černobílý celovečerní debut **Tomáše Weinreba** a **Petra Kazdy** Já, Olga Hepnarová. Mrazivý portrét dívky, která v roce 1973 v Praze autem záměrně najela do lidí na zastávce a osm z nich zabila, zahájil soutěžní sekci Panorama. Do českých kin přijde 24. března.

Iva Přivřelová
Od naší spolupracovnice

ES Jaké bylo přijetí na Berlinale?

Tomáš Weinreb: Náš francouzský koproducent tvrdí, že příliš mnoho lidí z první projekce neodešlo, což se jinak na zahájení stává. Publikum je tu prý přísné. První diskuze byla složitější, na druhé padaly zajímavější otázky. Ale myslím, že vše ještě vstřebáváme a dojde nám to postupně. Být pozván na Berlinale je velká čest.

ES Zaujal vás nějaký z dotazů publika?

Petr Kazda: Mně přišla zajímavá otázka, proč se film

odehrává v době komunismu, když má současné téma. To člověka potěší.

Tomáš Weinreb: Do současnosti jsme ale nikdy Olžin příběh převádět nechtěli. To by z něj zbyla jen situace, která by nesouvisela s jejím činem, tak jak se stal.

ES Co říkáte na ohlasy zahraničních novinářů?

Tomáš Weinreb: Některé recenze naznačovaly, že jsme se chtěli zalíbit festivalu lesbickými scénami. Což nás mrzí, protože to tak není. Sexuální podtext příběhu nám připadá přirozený, nesnažili jsme se ho akcentovat. Olga prostě měla vztahy s ženami

a chovala se v nich podle všeho divoce. Byla schopná sbalit holku. Problém měla s nalezením dlouhodobějšího vztahu. A také s orgasmem. Při rozhovorech s psychiatry ovšem v jedné větě tvrdila, že je plachá a málo sexuální, a v druhé, že měla deset sexuálních partnerů během dvou týdnů. To jsme se všechno snažili do filmu dostat.

ES Je váš snímek stoprocentně věrný skutečnosti?

Tomáš Weinreb: Vycházeli jsme z faktů, ale nedali jsme tam všechno. Třeba scény ze školy. Olga byla v psychiatrické léčebně v Opařanech dvakrát, ve filmu je tam jednou. Taky neukazujeme, že se pokusila podpálit rodinnou chalupu. Měli jsme pocit, že by to moc osočovalo její rodinu, navíc sama Olga říkala, že tento incident pro ni neměl velký význam.

Petr Kazda: Materiálu byla spousta, museli jsme vybrat scény, abychom z nich mohli

složit příběh, který jsme chtěli vyprávět. Něco jsme i dopsali, třeba dialog Olgy s jejím obhájcem je fabulace. A zároveň náš komentář, jak vidíme její příběh, že se zlo nedá vyřešit dalším zlem.

ES Jak jste stavěli formu a vzhled filmu? Působí, jako by vycházel hodně ze samotné Olgy, i její svět je černobílý, mrazivý, odcizený.

Tomáš Weinreb: To bylo snadné, od počátku jsme cítili, jak by její příběh měl vypadat, ani jsme o tom nějak extrémně nepřemýšleli. Film může z hlediska struktury působit trochu nevyváženě, protože na začátku Olga hodně mlčí, na konci pak zazní hodně jejích slov. Ale to byl záměr.

ES Olgu hraje polská herečka Michalina Olszanska, kterou jste museli nadabovat.

Tomáš Weinreb: Věděli jsme, že s postsynchrony to může být složité, ale dali jsme si s nimi hodně práce

a jsme spokojeni. Michalina je chytrá herečka, rychle pochopila náš záměr. Snažili jsme se, aby její napětí zůstalo uvnitř, aby dávala emoce vnějškově co nejméně najevo. Minimalismus projevu nám je blízký. Ale je třeba, aby stále něco vyjadřoval.

ES Svůj celovečerní debut jste připravovali léta. Jak se vám tak dlouho žilo s takovou složitou, hořkou postavou, jako je Olga Hepnarová?

Petr Kazda: Moc jednoduše ne. Ani reakce lidí typu „Proč se vůbec zabýváte tímhle tématem“ není příjemná. Zato dost častá, hlavně z české strany.

Tomáš Weinreb: Já z toho měl i noční můru, ze začátku. Zlepšilo se to, když jsem se setkal s Miroslavem Davidem, který Olgu znal, v našem filmu ho hraje Martin Pechlát. Když jsem s ním toto téma řešili, moje pocity úzkosti z toho, že o Olze točíme, zmizely.

Nejvíce Grammy posbíral rapper Kendrick Lamar

Album americké zpěvačky Taylor Swiftové nazvané 1989 získalo na pondělním ceremoniálu v Los Angeles hudební cenu Grammy za nejlepší album roku. Nahrávkou roku se stala skladba Uptown Funk od anglického hudebníka a producenta Marka Ronsona a amerického zpěváka Bruna Marse.

Favoritem letošního 58. ročníku byl rapper Kendrick Lamar, který byl nominován v 11 kategoriích. V hlavních kategoriích Lamarovo album *To Pimp a Butterfly* propadlo, ale celkem získalo pět trofejí, což byl rekord večera. Deska, kterou hudební publicisté téměř po celém světě označili za desku roku 2015, se musela spokojit s gramofonky v rapových kategoriích.

Objevem roku byla vyhlášena Meghan Trainorová, kterou časopis *Rolling Stone* označil v roce 2014 za nejnepravděpodobnější popovou hvězdu.

Mnoho živých vystoupení bylo věnováno žijícím legendám i zesnulým umělcům. Pro Lionela Richieho, který seděl v publiku, zazpívali například Trainorová či Demi Lovatová. Lady Gaga s jasně oranžovými vlasy v barevné multimediální show uctila nedávno zesnulého Davida Bowieho. Část večera byla

VÍTĚZ. Kendrick Lamar si ze slavnostního večera odnesl celkem pět gramofonů Grammy, většinou za hip-hopové kategorie.

věnována památce B. B. Kinga. Lemmyho Kilmistera ze skupiny *Motörhead* připomněla formace *Hollywood Vampires* v hvězdném složení Johnny Depp, Alice Cooper a Joe Perry. Diváci se však nedomočkali ohlášené Rihanny, která je nemocná a lékař jí na poslední chvíli nařídil hlasový klid.

Písni roku se stala *Thinking Out Loud* anglického

skladatele a zpěváka Eda Sheerana a Amy Wadgeové. Tuto autorskou kategorii vyhlašoval slepý zpěvák Stevie Wonder, který si z ostatních na pódiu dělal legraci, že oni jméno vítěze přečíst nemohou, neboť je v Braillově písmu. Za *Thinking Out Loud* získal Sheeran i cenu v kategorii nejlepší popový výkon. /

čtk, sul/

Rodinný film o rozkladu rodiny

■ V *Rodinném filmu* talentovaného Olma Omerza hrají Karel Roden a Vanda Hybnerová. Největší devízou novinky pak je to, že Omerzu netrpí provinčností.

Iva Přivřelová

Už debut slovinšského rodáka Olma Omerza, vystudovaného a točícího v Česku, sliboval, že se před ním rýsuje zajímavá kariéra. Jeho druhý film to zatím potvrzuje. Tak jako v jeho absolventském dramatu *Příliš mladá noc* i v novince *Rodinný film* se nenápadně hrají kruté milostné mocenské hry. Poprvé mezi pubertálními dětmi a jejich kamarády. Ty bohatí rodiče zanechali v pražském bytě, zatímco sami

i se psem vyrazili na dlouhodu dovolenou na jachtě. Pod ironickým názvem se ale skrývá obraz rozpadu nejen dětské nevinosti, ale celé jedné rodiny. A to, co dlouho vypadá jako ústřední děj o dospívání, později působí jako rozsáhlá předehra k dramatu dospělých.

Některé zvraty rozbité její portrét dokonalé moderní rodiny, v níž rodiče důvěřují potomkům (a naopak), že se dokážou chovat rozumně a postarat sami o sebe, jsou podobného druhu jako v telenovele. Scénář je nejméně výraznou složkou filmu, spolu s občasnou nejistotou některých hereckých představitelů. *Rodinný film* ovšem vše používá k neobvyklým změnám perspektiv a vyniká svou nezvyklou strukturou, promyšlenou návazností a provázaností scén

z atraktivních, osaměle působících míst.

Komentování situace rodiny pomocí neokázalých obrazových metafor vrcholí v druhé části, kdy se výrazným hrdinou filmu stane i němý člen klanu, border kolie jménem Otto. Omerzu, který na rozdíl od řady tuzemských kolegů netrpí provinčností, má cit pro filmový jazyk a je evidentně informovaný o evropské artové tvorbě, se nebojí psívi věnovat dlouhé scény. Ty díky jejich bezeslovné významovosti i díky psíkové fotogeničnosti a divácké tendenci litovat víc nevině zvíře než „vinné“ lidi působí nejsilněji. Ottovy strasti na pláži výmluvně vyjadřují i stav rodiny.

Jako všichni ostatní, i on zažívá dobrodružství, které na něm zanechává šrámy.

Během pozorování blízkých vztahů mladý režisér umně míchá drama s ironií a zájem s odstupem, odcizení s citem, takže není ani příliš frivoliální a jednoduchý, ani příliš chladný a depresivní. Jeho kameraman Lukáš Milota jeho vizi následuje. Poté, co si ho všimli na festivalech v Tokiu, San Sebastianu nebo Chotěbuzi, by *Rodinný film* neměl uniknout pozornosti ani domácího publika. Především toho, které chce věřit v dobře zrežírované české snímky, o nichž může přemýšlet.

Autorka je spolupracovnicí redakce

Během pozorování blízkých vztahů režisér umně míchá drama s ironií a zájem s odstupem.

Tipy

Národní divadlo • 19.00

MANON LESCAUT

Režisér Daniel Špinar na prkna Národního divadla převedl slavnou Manon Lescaut Vítězslava Nezvala. V hlavní roli se představí Pavlína Štorková.

Bio Oko • 20.30

SAULŮV SYN

Předpremiéra maďarského filmu *Saulův syn*, který je unikátním pohledem na holokaust. Snímek od čtvrtka vstupuje do široké kinodistribuce.

E15

Rodinný film

(drama, Česká republika / Německo / Francie / Slovinsko / Slovensko, 95 minut)

Režie: Olmo Omerzu

Hrají: Daniel Kadlec, Jenovéfa Boková, Karel Roden, Vanda Hybnerová

Premiéra: 18. února

Hodnocení: 70 %

Angličtina na rovinu

Darren Crown

Hodit šavli

V několika posledních sloupcích jsme se soustředili na gramatiku, a tak jsem si říkal, že bych vás nechal na chvíli si oddechnout, abyste se mohli pokochat jednou podivuhodnou oblastí obzvlášť členité anglické slovní zásoby. Jsou tací, kteří míní, že Češi oplývají bohatou zásobou slov k vyjádření stížností (remcat, reptat, brblat...)

a idiomatickými výrazy pro umírání (natáhnout bačkory, být pod drnem...), ovšem nikdo nedokáže přetrumfnout rozmach anglické slovní zásoby, co se týká zvracení! V závislosti na zdroji, na který člověk odkazuje, existuje něco mezi 250 až 500 slov a výrazů. Proč tomu tak je, se můžeme leda tak dohadovat, ale popřít to prostě nikdo nemůže.

Ale pěkně popořádku. Máme tu „vomít“, terminus technicus. Tomu odpovídajícím frázovým slovesem a nejběžněji používaným neutrálním výrazem je „to throw up“. Postoupíme-li k hovorovějším slovům,

je tu „puke“ a „barf“. (Zaujmut by vás mohlo slovo „scarf“ s významem „žrát“. To proto, že za mých mladých let označovalo hovorové sousloví „Scarf and Barf“ občerstvení McDonald's, příklad by mohl znít třeba „I'm going to Scarf and Barf. Do you want a Big Mac?“)

A pokračovat můžeme jednoslovnými výrazy pro nezamýšlený návrat vašeho oběda trávící trubici horem ven – užíváme pro to zvukomalebná jména Earl, Ralph a Huey. (Vyslovíte-li je náležitě pomalu, hned uvidíte, co mám na mysli.) Máme i záporné tvary (to uneat nebo unswallow).

A nyní můžeme přejít k víceslovným tvarům. Stejně jako v češtině je možné věci doličné vrhat: toss your cookies. Je-li třeba vyvolat popisnější obraz, jsou tu výrazy spojené s konzistencí hmoty doličné (a liquid burp, a liquid laugh nebo aliquid scream) nebo její barvou (a Technicolor yawn, to sing a rainbow). Milovníkům stříbrného plátna mohu nabídnout „3D burp“. Ajtákům „download dinner“. Věřícím „to talk to God on the porcelain telephone“, kterýmžto telefonem se myslí záchodová mísa, a vy si pod tím můžete představit obrazy nebo-

žáka pokleklého u záchodu, nahnutého přes okraj mísy a volajícího „Ó Bože!“ A když už jsme u porcelánu, existuje také výraz „to drive the porcelain bus“, který popisuje pro změnu osobu s hlavou vraženou až nemile hluboko do záchodové mísy a objímající přitom pažemi záchodové sedátko.

A konečně tu máme podstatné jméno označující to, na co narazíte na chodníku, když měl někdo po-
rádně bujarou sobotní noc. Musíte obezřetně obkročit „a pavement pizza“...

Ptejte se a diskutujte s autorem sloupku na crown@mf.cz

Lidé

JAKUB KEJVAL

Bureau Veritas
Byl jmenován
generálním

ředitelem pro Slovensko. Na pozici vystřídal Oliviera Ducrota, který zůstává na pozici šéfa Central Europe District. Jakub Kejval působí v Bureau Veritas od roku 2001, kde postupně rozšířil působnost z finančního controllingu na finančně-provozní řízení firmy. V lednu 2012 se stal generálním ředitelem pro Českou republiku a zároveň zastával funkci zástupce generálního ředitele slovenské pobočky. Absolvoval VŠE v Praze.

Titul MSc z Kingston University získala v roce 2012.

PETR NARWA

Prochazka
& Partners

Korporátní poradce v oblasti komerčních nemovitostí byl povýšen z pozice senior associate na pozici associate partner. V rámci své pozice se specializuje na strategické poradenství významným klientům a optimalizaci jejich nákladů spjatých s kancelářemi a průmyslovými prostory. V minulosti působil v mezinárodních společnostech JLL (dříve Jones Lang LaSalle) a Regus.

bývá vývojem životního pojištění. V pojišťovnictví má více než dvacetileté zkušenosti v manažerských pozicích v oblasti správy a vývoje životních i neživotních produktů. V minulosti pracoval například ve Wüstenrot pojišťovně, Generali či Aegonu. Vystudoval Vysokou školu ekonomickou.

PAVEL KVÍČALA

Genesis Capital

Nastoupil na pozici senior counsel pro private equity fondy Genesis. Dosud byl partnerem advokátní kanceláře Havel, Holásek & Partners a dříve mezinárodní právní firmy Norton Rose Fulbright. Jeho zkušenosti zahrnují komplexní M&A transakce včetně private equity, strukturovaného a akvizičního financování a další domácí i mezinárodní právní poradenství v řadě průmyslových oborů včetně energetiky, telekomunikací, strojírenství či IT. Má zkušenosti z působení na českém a slovenském trhu, krátce pracoval také v Londýně. Vystudoval obor právo na Právnické fakultě Univerzity Karlovy.

jako sales manager elektromechanických produktů. V roce 1991 se stal ředitelem segmentu Electromechanical Products. O sedm let později byl jmenován ředitelem pro Fire Safety & Security Systems pro oblast Vídeň. Od roku 2002 převzal funkci ředitele obchodní jednotky Security Systems pro Rakousko, o pět let později pak ze stejné pozice vedl německý trh. Koncem roku 2011 se stal globálním ředitelem pro segment Fire Safety & Security Life Cycle Solutions a od roku 2013 zastával pozici globálního ředitele pro Portfolio & Offerings Business Line Solution.

STÉPHANE BOSSHART

Nestlé

Stal se ředitelem technické divize. Dosavadní hlavní korporátní inženýr Nestlé Waters bude zodpovědný za výrobní závody v České republice, na Slovensku, v Maďarsku a v Rakousku. Ve společnosti Nestlé působí od roku 1987. Jeho kariéra zahrnuje celou řadu inženýrských pozic ve Švýcarsku, Německu, USA, Indonésii či na Filipínách. Tři roky byl ředitelem závodu v Trinidadu a Tobagu. Ve funkci nahrazuje Natašu Matyášovou, která se přesunula do švýcarské centrály Nestlé, kde bude zodpovědná za technické řízení celé oblasti výroby potravin.

MICHAELA LE POIDEVIN

Cushman
& Wakefield

Po deseti letech se vrátila do pražské kanceláře. Pro Cushman & Wakefield v Praze začala pracovat v září 2004 na pozici oceňovatelky nemovitostí. V roce 2006 se přesunula do týmu v londýnské centrále. Nyní v Praze působí jako seniorní oceňovatelka a manažerka týmu oceňování nemovitostních fondů. Během své kariéry se podílela na oceňování některých z nejexkluzivnějších komerčních nemovitostí v Londýně například The Liberty Shopping Centre, nemovitosti na Oxford Street, Regent Street a Bond Street. Je registrovanou oceňovatelkou RICS a členkou Royal Institution of Chartered Surveyors.

JÍŘÍ KRUPKA

RE/MAX

Nastoupil jako výkonný ředitel do specializované divize komerčních nemovitostí. Dříve působil ve společnostech Fair Credit či Provident, kde měl na starosti strategické řízení ve vztahu k risk managementu a lidským zdrojům. Vystudoval Nottingham Trent University.

PETR HÁJEK

Allianz pojišťovna

Stal se šéfem produktového managementu – život, zdraví, penze, který se za-

UWE TILZEN

Siemens ČR

Ujal se řízení divize Building Technologies. Kariéru u společnosti Siemens odstartoval v roce 1987 v Rakousku, kdy do firmy nastoupil

E15.CZ

Změnilo se něco ve vaší společnosti?
Pište nám na lide@e15.cz

Zlatou pecku doplní Noc reklamožroutů

■ V Klubu Lávků budou 25. února předány nejen ceny 21. ročníku soutěže Prima Zlatá pecka o nejkreativnější reklamu.

Petr Novotný

Po skončení galavečera totiž bude následovat legendární Noc reklamožroutů, jejíž česká zastávka se od letoška se soutěží spojila. Reklamní fajnšmekři si tak budou moci vychutnat nejen to nejlepší z české a slovenské reklamy v rámci Zlaté pecky, ale i projekci tří set reklam z 50 zemí světa.

Do letošní Zlaté pecky přihlásilo své práce 56 agentur. Pořadatelé už vědí, že o ceny se porvou agentury Havas Worldwide Prague, Saatchi & Saatchi Prague, Guideline, Loosers a Dark Side. Na cenu

za product placement se třesou Česká televize, Prima, Media One či společnost Fuse.

V odborné porotě zasedli profesionálové z mnoha uměleckých oborů. Jsou mezi nimi skladatel a dirigent Varhan Orchestrovič Bauer, režisér F. A. Brabec a Jiří Mádl či producent a scenárista Ondřej Trojan. Na vyhlášení přijde čestný

předseda poroty, světově známý fotograf a několikanásobný držitel ceny World Press Photo Antonín Kratochvíl.

Herecká asociace a Český národní panel jsou partnery ankety a výzkumu, který v rámci večera odhalí Nejlepšího herce v reklamě, o kterém rozhodlo takřka 12 tisíc respondentů. V loňském premiérovém klání

se stal nejlepším reklamním hercem roku Jiří Vyorálek z pražského Divadla Na zábradlí, který exceloval ve vinařské kampani Vodařfonu.

Prima Zlatá pecka je nejstarší soutěží kreativity v reklamě u nás a tradičně jí poskytlo záštitu ministerstvo obchodu a průmyslu. Deník E15 a měsíčník Strategie jsou hlavními mediálními partnery soutěže.

ŠÉF POROTY. Slavnostního vyhlášení výsledků 21. ročníku soutěže o nejkreativnější reklamu se zúčastní i čestný předseda odborné poroty Antonín Kratochvíl – světově známý fotograf a několikanásobný držitel ceny World Press Photo.

Valentýnská kampaň Milky vznikla v Praze

Čokoládová značka Milka i letos využila svátek svatého Valentýna k sebezprezentaci. Rozsáhlá kreativní kampaň pro devět zemí střední Evropy ovšem vznikla poprvé kompletně v Česku. Hlavním motivem valentýnské kampaně jsou tentokrát „zámky lásky“, se kterými se potenciální zákazníci potkávají po celý únor jak v rámci outdoo-rových ploch, tak v on-line prostředí a cílí na ně rovněž PR aktivitu.

Kreativní koncept pro Německo, Rakousko, Českou republiku, Slovensko, Polsko, Maďarsko

a pobaltské země připravila pražská agentura TL5. „Při tvorbě konceptu jsme rozpracovali insight, který stál už za loňskou velmi úspěšnou tuzemskou kampaní, kdy valentýnskou aplikaci využilo 140 tisíc lidí,“ uvedl Tomáš Votruba z TL5.

Stejně jako loni TL5 na kampani spolupracovala s PR.Konektorem, který má na starosti kompletní PR servis a strategické plánování. S integrací on-line a off-line komunikačních nástrojů, mezi které patří již tradiční využití youtuberů, spolupracuje agentura Konektor Social.

„Youtuberi jsou pro kampaň ideálním nástrojem, protože jejich prostřednictvím oslovujeme mladší cílovou skupinu 18–25 let, která si valentýnský svátek oblíbila nejvíce,“ dodala Martina Brennová z Konektor Social. Agentura Carat pak v aktuální kampani Milky zastřešila kompletní mediální plánování.

Oproti loňsku využívá kampaň mnohem více nejen Facebook, ale i další sociální sítě. Speciální valentýnská story Milky proběhla i na Snapchatu.

/pjn/

Více novinek ze světa reklamy, médií a marketingu naleznete v novém čísle Strategie, které vychází 19. února.

V centru zájmu

Ondřej Kubala

Kvalitní PR za pár stovek? Protimluv

Není to tak dlouho, co jsem diskutoval s potenciálním klientem, který velmi dobře věděl, co od PR týmu potřebuje, ale za práci v objemu desítek tisíc korun chtěl zaplatit jen jednotky tisíc. Nedohodli jsme se. Odmítl jsem ošulit kvalitu naší práce, abych se vešel do požadované ceny. Bohužel je tohle častý příběh: zákazník vybírá PR agenturu, sejdou se mu nabídky od větších a menších hráčů i od freelancerů. Položí si je vedle sebe, nápadů a servis mu přijdou vlastně podobné, tak si vybere tu nejlevnější. Rychlý úsměv z dobré a levné koupě často po pár měsících vystřídá kyselý obličej nespokojenosti. Pokud vám někdo nabídne PR služby výrazně levněji než většina trhu, hledejte za tím zpravidla některý z následujících důvodů: 1. Dodavatel počítá s tím, že nasadí na práci juniorní tým, který nestojí tolik jako zkušený kolegové. 2. Počítá s tím, že nevěnuje práci tolik času, aby se vešel do nižší ceny. 3. Má problémy, které ho nutí vzít cokoli a za jakoukoli cenu. 4. Rád uzavře levnou smlouvu, ale pak za vámi bude každý měsíc chodit s tím, že je potřeba připlatit tady, tady a ještě tady, protože to, to a to. Ani jeden z těchto případů vám nedá jistotu, že dodavatel v krizové hodině H všechno dobře zvládne. Po PR týmu chcete víc než jen napsat tiskovou zprávu, poslat ji novinářům a udělat monitoring. Potřebujete se spolehnout, že bude umět skutečně řešit problémy, před nimiž budete stát. Ten, kdo vybírá PR jen podle ceny a nedívá se na reference agentur ani na to, co opravdu umí, bývá nakonec z levné spolupráce nešťastný.

Autor je členem Výkonné rady APRA

Foto dne

EXHIBICE. Singapurský letecký veletrh zahájila nad výstavním střediskem Changi jihokorejská akrobatická letka Černí orli. Osmičlenný tým létá na nadzvukových letadlech T50B v černo-žluto-bílých barvách. Cvičné a lehké bitevní stroje tohoto typu, které patří ke světové špičce, vyrábí firma Korea Aerospace Industries ve spolupráci s americkou Lockheed Martin.

Vědci zjistili, že...

...hobiti nepocházejí z rodu homo sapiens

■ Dohady o původu koster „malých lidí“ z ostrova Flores rozdělávaly vědce přes deset let. Nový nález tomu učinil přítrž.

Když archeologové v roce 2003 objevili na indonéském ostrově mimořádně malé kostry, začali jim přezdívat „hobiti“. Přirozeně se také snažili určit, k jakému druhu „homo“ nálezy patří. Jedni tvrdili, že jde o následek genetické chyby, která se před generacemi vyskytla

u místního kmene homo sapiens. Odkazovali přitom na možné „speciální druhy“ mikrocefalie, jež postihuje celý organismus, či běžného

dwarfismu alias trpasličího vzrůstu. Jiní se však klonili k tomu, že je to vývojově slepá větev rodu homo, takzvaného homo floresiensis.

ZÁHADA. Nález označený Liang Bua 1 silně připomíná lidskou lebku, ale podle vědců nijak nesouvisí s nynějším člověkem.

Antropologové z pařížské Descartovy univerzity ve studii zveřejněné v časopisu Journal of Human Evolution popsali svůj výzkum původních kosterních nálezů pomocí vyspělejších technik – snímkování o vysokém rozlišení.

„V jednotlivých vrstvách kosti je uloženo obrovské množství informací,“ vysvětlil vedoucí studie Antoine Balzeau, který na výzkumu spolupracoval s paleontologem Philippem Charlierem. Zkoumali nejzachovělejší lebku nazvanou podle jeskyně původu Liang Bua 1.

„Nenašli jsme jakékoli charakteristiky druhu homo sapiens,“ shrnul Balzeau výsledek výzkumu. Lebka nesla stopy některých neduhů, žádné z nich však nejde označit za následky genetických chorob.

Záhada původu malých lidí z ostrova Flores nicméně trvá dál. Podle vědců to totiž stále mohou být příbuzní člověka vzpřímeného, kteří se jen vývojově zmenšili. Homo erectus podle archeologů „dorazil“ na indonéské ostrovy zhruba před milionem let.

/msc/